

T.C. SAYIŞTAY BAŐKANLIĐI

HATAY DÖRTYOL BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	15
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	16
8.	EKLER.....	77

KISALTMALAR

AŞ.	: Anonim Şirket
E.	: Esas
EPDK	: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
İLBANK	: İller Bankası
İNŞ.	: İnşaat
İSKİ	: İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi
K.	: Karar
KDV	: Katma Değer Vergisi
KG	: Kilo Gram
KWH	: Kilowatt Saat
LTD.	: Limited
M	: Metre
M²	: Metre Kare
M³	: Metre Küp
MD.	: Müdür
Md.	: Madde
PAK.	: Paket
SAN.	: Sanayi
SK.	: Sayılı Kanun
ŞTİ.	: Şirket
TC.	: Türkiye Cumhuriyeti
TAAH.	: Taahhüt
TAKBİS.	: Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi
TİC.	: Ticaret
TL.	: Türk Lirası
VK.	: Vekâlet

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu	1
Tablo 2: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu	2
Tablo 3: Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Yapım, Bakım ve Onarım işleri	7
Tablo 4: İstihkak Ödemesinin Yapıldığı Zamanlarda Damga Vergisi Uygulaması İcmali	33
Tablo 5: Konu İtibari İle Eğlence Vergisi Mükellefi Olan Ancak Eğlence Vergisi Tahakkuku ve Tahsili Yapılmayan İşyerleri/Mükellef İcmali	38
Tablo 6: Akaryakıt Alımları İcmali	42
Tablo 7: 2017 Yılında F... D... Taş.İnş.Tem.Güv.Tar.Tic.Ltd.Şti Belediyeden Aldığı İhale ..	48
Tablo 8: Dört Yol Belde Hizmetleri İmar Ticaret Taah. Ltd Pazarlık Usulü İle Belediyeye Yaptığı Ve F... D... Taş.İnş.Tem.Güv.Tar.Tic.Ltd.Şti. Teklif Verdiği İşler	48
Tablo 9: Yıllar İtibariyle İdari Para Cezası Tutarları	51
Tablo 10: "Borcu Yoktur" Yazısı Olmadan Yapılan Ödemeler	52
Tablo 11: Verilen Teklifler	56
Tablo 12: 2017 yılı 4734 Sayılı Kanununun 21/f ve 22/d Maddeleri Kapsamında Yapılan Belediye Harcamalarının %10 Sınırını Aşan Kısmı	58
Tablo 13: Vatandaşın Konutunda Yapılan İşlere İlişkin Denetimde Yapılan Tespit	61
Tablo 14: Hafriyat (Küskülük) Malzeme Alımına İlişkin Ödemeler	65
Tablo 15: Sosyal Yardım olarak Vatandaşın Konutunda Yapılan İşler	70
Tablo 16: Hatay Dört Yol Belediyesi 2017 yılı Yazılım Alımları	75

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Hatay Dörtüyl Belediyesi bütçesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12' nci maddesinde yapılan sınıflandırma uyarınca mahalli idare bütçesi olarak hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Hatay Dörtüyl Belediyesi'nde muhasebe kayıt sistemi Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre tutulmakta olup, kullanılan muhasebe sistemi tahakkuk esaslı Devlet muhasebe sistemidir.

Hatay Dörtüyl Belediyesi'nde 2017 yılı bütçe giderleri 72.126.697,80 TL olarak gerçekleşmiş olup, ekonomik sınıflandırmaya göre ayrıntısı aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu				
Hesap Kodu/Ekonomik Sınıflandırma	Hesap Adı	Bütçe İle Tahmin Edilen Tutar (TL)	Harcama Tutarı (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
830	BÜTÇE GİDERLERİ HESABI	107.561.300,00	72.126.697,80	67,05
830/1	Personel Giderleri	20.275.400,00	16.674.169,98	82,23
830/2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Yapılan Ödemeler	3.511.500,00	2.729.887,86	77,72
830/3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	43.784.200,00	32.147.263,17	73,42
830/4	Faiz Giderleri	1.000.000,00	1.350.947,93	135
830/5	Cari Transferler	9.170.000,00	4.857.846,12	52,96
830/6	Sermaye Giderleri	1.912.000,00	14.366.482,74	75,13
830/7	Sermaye Transferleri	0	0	0
830/8	Borç Verme	0	0	0
830/9	Yedek Ödenekler	10.700.000,00	0	0
GENEL TOPLAM		107.561.300,00	72.126.697,80	67,05

2017 yılı bütçe gelirleri ise 63.487.929,78 TL net tahsilat olarak gerçekleşmiş olup, ekonomik sınıflandırmaya göre ayrıntısı aşağıdaki gibidir.

Tablo 2: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu				
Hesap Kodu/Ekonomik Sınıflandırma	Hesap Adı	Bütçe İle Tahmin Edilen Tutar (TL)	Net Tahsilat Tutarı (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
800	BÜTÇE GELİRLERİ HESABI	107.561.300,00	63.487.929,78	59,02
800/1	Vergi Gelirleri	44.513.000,00	25.630.228,01	57,57
800/2	Sosyal Güvenlik Gelirleri	0	0	0
800/3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	8.362.500,00	1.875.232,78	22,42
800/4	Alınan Bağış ve Yardımlar	3.530.000,00	2.326.053,09	65,89
800/5	Diğer Gelirler	41.525.500,00	29.483.495,42	71,00
800/6	Sermaye Gelirleri	9.665.300,00	4.172.920,48	43,16
800/8	Alacaklardan Tahsilatlar	0	0	0
800/9	Red ve İadeler (-)	35.000,00	0	0
GENEL TOPLAM		107.561.300,00	63.487.929,78	59,02

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar' ın 5' inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,

- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Faaliyet Konusu Olmayan Giderlere İlişkin Katma Değer Vergisi Tutarlarının İndirim Konusu Yapılması

Hatay Dörtüol Belediyesinin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde, kamu idaresinin ödediği ancak indirim konusu olmayan katma değer vergisinin, 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

27.05.2016 tarih ve 29724 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının niteliğini düzenleyen 153'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında;

“Mahalli idareler, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları Katma Değer Vergisini indirim konusu yaparlar. Bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen Katma Değer Vergisi indirim konusu yapılmaz ve bu tutarlar ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edilir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Aynı Yönetmelik'in 191- İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının işleyişini düzenleyen 154'üncü maddesinde ise;

“1) Kurumların katma değer vergisi tahsilatı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan giderin, Katma Değer Vergisi hariç tutarı 630-Giderler Hesabına veya aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili hesaba borç... kaydedilir.”

Denilmektedir.

Dolayısıyla, İdarenin katma değer vergisi tahsilatı yaptığı faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet için ödediği katma değer vergisi tutarları, hesaplanan, yani tahsil edilen katma değer vergisinden indirebilecektir.

Yönetmelik'in 190 Devreden KDV, 191 İndirilecek KDV ve 391 Hesaplanan KDV hesaplarıyla ilgili maddelerinde; ay sonlarında, devreden katma değer vergisi hesabı ile indirilecek katma değer vergisi hesabının borç bakiyeleri toplamının, hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesinden fazla olması halinde, sonraki döneme devreden katma değer vergisi tutarının 190 Devreden KDV hesabına kaydedileceği aksi halde ödenmesi gereken tutarın 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak kaydedileceği ve vadesinde vergi dairesine ödeneceği hüküm altına alınmıştır. Mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, idarenin indirim konusu yapamayacağı muhtelif harcamalara ilişkin tutarların katma değer vergisi tutarının 191- İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Sonuç olarak, mali tablolarda yer alan hesaplardan; 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı fazla, 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı eksik olarak gözükmemektedir. Ayrıca, KDV maliyet bedeline ilave edilmediği için 630- Giderler Hesabı veya konusuna göre ilgili varlık hesaplarına söz konusu tutarlar kadar eksik kayıt yapılmıştır. Katma Değer Vergisi hesaplarına ilişkin borç ve alacak kayıtlarının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılması uygun olacaktır

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir

Sonuç olarak Bulgu metninde de yer aldığı üzere Katma Değer Vergisi hesaplarına ilişkin borç ve alacak kayıtlarının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Yapım Bakım ve Onarım İşlerine İlişkin Giderlerin, Varlık Hesaplarında Muhasebeleştirilmesi

Hatay Dörtüyl Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bakım ve onarım işleri 630 giderler hesabının alt kodlarında izlenmesi gerekirken 252 binalar hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine, göre Hatay Dörtüyl Belediyesi'nin kendi faaliyetlerinde kullanılmak üzere edindiği ve tahmini yararlanma süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlıklar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların 25-Maddi Duran Varlıklar hesap grubunun ilgili hesabına kaydedilerek izlenmesi gerekmektedir.

2017 yılına ilişkin denetimde; aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere, gider yazılması gereken, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait yapım, bakım, onarım işlerine ilişkin harcamaların varlık hesaplarında muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir. İdarelerinin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunmayan, eklenti ve bütünleyici parçaları dahil olmak üzere arazi, arsa, bina, yer altı ve yer üstü düzenleri ile bunlara yapılan harcamaların varlık hesaplarına kaydedilmesi mevzuat gereği mümkün değildir.

Sonuç olarak söz konusu işlere ilişkin yapılan harcamalar, mevzuat gereği gider olarak kaydedilmesi uygun olacaktır.

Tablo 3: Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Yapım, Bakım ve Onarım İşleri

İşin Adı	İşin KDV Hariç Sözleşme Bedeli	Hesap Kodu	Ekonomik Kod				Tutar
			1	2	3	4	
KIZ KURAN KURSU YAPIMI	51.684,96	252	1	1	1	99	60.988,25
ABACIOĞLU CAMİ KLİMA ALIMI	3.644,07	252	1	2	4	11	4.300,00
KUZUCULU 125. İLKÖĞRETİM OKULU PARKE TAŞI YAPIMI	24.933,05	252	1	1	2	2	29.421,00
OCAKLI MAH KIZ KURAN KURSU ASMA TAVAN	14.000,00	252	1	1	99		16.520,00
OCAKLI MAH KIZ KURAN KURSU PENCERE TEZGAH YAPIMI	12.250,00	252	1	1	199		14.455,00
ORTAÖĞRETİM OKULU BAKIM ONARIM	13.264,41	252	1	2	3		15.652,00

NUMUNE EVLER MAH SAĞLIK OCAĞI BAKIMI	7.814,41	252	1	7	99		9.221,00
CAMİ BAKIMI	13.500,00	252	4	4	11		15.930,00

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Bulgu metninde de yer aldığı üzere yapılan harcamaların gider olarak kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Belediye Sınırları İçerisinde Faaliyet Gösteren Doğalgaz Şirketine, Ortak Olunmaması ve Bu Ortaklığın Muhasebe Kayıtlarında Gösterilmemesi

Hatay Dörtüyl belediyesinin 2017 yılı denetiminde; belediye tasarrufunda bulunan yerlere A... G... Dağıtım Anonim Şirketi marifetiyle doğal gaz hizmetinin sunulduğu, belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren doğalgaz şirketine, 4646 sayılı Kanun kapsamında ortak olunmadığı ve bu ortaklığın muhasebe kayıtlarında izlenmediği görülmüştür.

4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'nun 4'üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (g) bendinde göre, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulundan dağıtım lisansı alan şehir içi dağıtım şirketi, yetki aldığı şehirde bulunan belediye veya belediye şirketini sermaye koyma şartı aramaksızın, yüzde on nispetinde dağıtım şirketine ortak olmaya davet etmek zorundadır. Bu sermaye oranı, bedeli ödenmek kaydıyla en fazla yüzde on oranında artırılabilir. Ancak bu artış Hazineye borcu bulunmayan ve ilave kredi talep etmeyen veya Hazineye olan kredi borçlarını tasfiye ettikten sonra, bu amaçla Hazine garantili kredi sağlamaması kaydıyla mümkün olabilmektedir.

Bahsi geçen maddenin uygulanmasına yönelik Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin "*Belediye ortaklığı*" başlıklı 21'inci maddesinin birinci paragrafına göre, dağıtım lisansı alan şirket, lisans yürürlük tarihinden itibaren bir ay içerisinde, yetki aldığı şehirde bulunan belediye veya belediye şirketini sermaye koyma şartı aramaksızın, yüzde on nispetinde dağıtım şirketine ortak olmaya davet etmek zorundadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan "241 Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı"nın niteliğini açıklayan 181'inci maddesine göre bu hesap, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılır.

E-şirket sisteminde ve ilçede faaliyet gösteren doğalgaz şirketine ilişkin yapılan incelemede, A... G... Dağıtım Anonim Şirketinde Hatay Dörtyol Belediyesinin % 0,19 oranında hissedarı olduğu anlaşılmaktadır. 40.000.000,00 TL sermayesi bulunan söz konusu doğalgaz dağıtım şirketindeki % 0,19 oranındaki (76.000,00 TL) belediye ortaklığının muhasebe kayıtlarında izlenmesi gerekmektedir. Ancak ortaklık payının muhasebe kayıtlarına yansıtılmadığı ve Hatay Dörtyol Belediyesinin bilançosunda 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının 76.000,00 TL tutarında eksik yer aldığı görülmüştür.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri ve açıklamalar kapsamında Hatay Dörtyol Belediyesinin söz konusu doğalgaz dağıtım şirketine ortak olması, bununla birlikte dağıtılması muhtemel bir kar payından önemli bir gelir elde etmesi ve bu ortaklığın muhasebe kayıtlarında izlenerek mali tablolara yansıtılması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak A... G... Dağıtım Anonim Şirketinde olan ortaklık payının muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

BULGU 4: Banka Hesabı'nın Bakiyesi ile Bankalardan Alınan Yılsonu Hesap Özetleri Toplam Bakiyesinin Tutarsız Olması

Hatay Dörtyol Belediyesi 2017 yılı mizanında yapılan inceleme neticesinde 102 Banka Hesabı'nın borç bakiyesi tutarının, bankalardan alınan yılsonu hesap özetleri toplamının borç bakiyesi tutarından düşük olduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Banka Hesabı'nın niteliğinin belirtildiği 55'inci maddesinde; kurum adına bankaya yatırılan paralar ve bankaya takas için verilen çeklerden, takas işlemi tamamlananlar ile düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden ilgililerine ödendiği veya gönderildiği bildirilen çek ve gönderme emri tutarlarının bu hesapta izleneceği hüküm altına alınmıştır. Hatay Dörtyol Belediyesi 2017 yılı

mizanının incelenmesi neticesinde 102 Banka Hesabı'nın borç bakiyesi tutarının 394.176,29 TL olduğu görülmüştür. Bankalardan alınan yılsonu hesap özetleri toplamının borç bakiyesi tutarı ise 408.177,78 TL'dir. 14.001,49 TL'lik banka mevcudu 102 Banka Hesabı'nda izlenmemektedir.

Banka hesaplarına ilişkin muhasebe kayıtlarının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Bulgu metninde de yer aldığı üzere banka hesaplarına ilişkin muhasebe kayıtlarının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılması gerekmektedir.

BULGU 5: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması ve Hesabın Borç Bakiyesinin Gerçek Durumu Yansıtmaması

Hatay Dörtüol Belediyesinin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlenmesi gereken tutarların bu hesapta takip edilmeyip doğrudan ilgili maddi duran varlık hesabına alındığı,

Hesabın borç bakiyesine ilişkin tutarın geçmiş yıllarda yapılan yatırımlara ait olduğu belirtilmişse de fiili olarak bu tutar kapsamında devam eden bir yatırımın olmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 204' üncü maddesinde Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nın niteliği açıklanmaktadır. Anılan maddeye göre; bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerinin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır.

Aynı Yönetmeliğin 205'inci maddesinde adı geçen hesabın işleyişi açıklanmış, gerek yılı içerisinde gerekse yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarlar bu hesaba borç, tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Belediyece 2017 yılında 5.989.730,94 TL yatırım harcaması gerçekleştirilmiştir. Ancak 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlenmesi gereken tutarlar, bu hesapta takip edilmeyip doğrudan ilgili maddi duran varlık hesabında takip edilmiştir.

258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının bilanço değeri ise 19.379.446,08 TL dir. Ancak belediyenin yatırımları ve faaliyetleri incelendiğinde, yıllara sari yatırım ve faaliyetlerinin olmadığı, hesabın kayıtlı tutarı ile fiili durumu arasında aykırılık olduğu ve mevcut durumun gerçeği yansıtmadığı görülmüştür.

Belediye yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerini, yukarıdaki mevzuat hükümlerine uygun olarak, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlememiştir. Mali tablolarında yer alan 19.379.446,08 TL ise, yıllara sari olarak yapımı süren varlıkların gerçek durumunu yansıtmamaktadır.

Yapılmakta olan yatırımlar hesabına ilişkin kayıtların Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin yukarıda açıklanan hükümlerine göre yapılması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak 2017 yılında 5.989.730,94 TL yatırım harcaması gerçekleştirilmiştir. Ancak 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlenmesi gereken tutarlar, bu hesapta takip edilmeyip doğrudan ilgili maddi duran varlık hesabında takip edilmiştir. 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının bilanço değeri ise 19.379.446,08 TL' dir. Dolayısıyla bilançoda yer alan 19.379.446,08 TL yıllara sari olarak yapımı süren varlıkların gerçek durumunu yansıtmamaktadır.

BULGU 6: Belediyenin Tapuya Kayıtlı Taşınmazlarının Tamamının Muhasebe Sistemine Kaydedilmemesi

Hatay Dörtüol Belediyesi 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerinin incelenmesinde; tapuda kayıtlı 547 taşınmazın tamamının muhasebe kaydının yapılmadığı görülmüştür.

Hatay Dörtüol Belediyesinin TAKBİS sisteminden alınan verilere göre, 31.12.2017 tarihi itibarıyla tapuda kayıtlı taşınmaz sayısı 547'dir. Bu taşınmazların 488'inin değerlemesi yılsonunda tamamlanmıştır. 29.12.2017 tarih ve 8579 no.lu muhasebe fişi ile Tapu Kayıt Sisteminde (TAKBİS) yer alan 250 taşınmazın toplam 141.268518,25- TL bedelle muhasebe kaydı yapılmıştır. Ancak bu taşınmazlardan daha önce muhasebe kaydı yapılmış olanlara ilişkin herhangi bir karşılaştırma yapılmamıştır.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 13.09.2006 tarih ve 2006/10970 sayılı "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik" in Geçici madde 1'in 2 inci fıkrasına göre, kamu idarelerinin taşınır kayıt ve kontrol işlemlerini 31.12.2017 tarihine kadar tamamlaması gerekmektedir. Hatay Dörtüol Belediyesi'nin anılan yönetmelik hükümlerine uygun olarak, taşınır işlem kayıtlarını tamamlamadığı tespit edilmiştir.

Tapuda kayıtlı 547 taşınmazı "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğe" uygun olarak kaydedilmesi ve daha önce muhasebe sistemine kaydedilmiş olan taşınmazlarla karşılaştırılarak, mükerrer kayıt yapılmasını önlemesi uygun olacaktır.

Bu durumda, kurum mali tablolarının maddi duran varlıklar bölümünde yer alan 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabında görünen tutarlar gerçeği yansıtmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Tapuda kayıtlı 547 taşınmazı "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğe" uygun olarak kaydedilmesi ve daha önce muhasebe sistemine kaydedilmiş olan taşınmazlarla karşılaştırılarak, mükerrer kayıt yapılmasını önlemesi gerekmektedir. 31.12.2017 tarihi itibarıyla, Belediye'nin 547 taşınmazından sadece 250'si 141.268518,25- TL bedelle muhasebe kayıtlarında yer almıştır. Taşınmazların tamamı Kurum bilançosunda yer alan 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabına yansıtılmalıdır.

BULGU 7: Belediyeye Hibe Edilen Şirketin Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Hatay Dörtüol Belediyesi 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerinin incelenmesinde; 2015 yılında devir alınan Dörtüol Belde Hizmetleri İmar Ticaret Taahhüt Limited Şirketine nakden verilen sermaye tutarının 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına zamanında kaydının yapılmadığı görülmüştür.

27.05.2016 tarih ve Mükerrer 29724 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 181, 182 ve 183’ üncü maddelerinde, 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı düzenlemiştir. Yönetmelik 181’ inci maddesinde, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için “241 Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı”nın kullanılacağı belirtilmiştir. Yine aynı yönetmeliğin 182’ nci maddesinde:

“(1) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse ayni sermaye transferi şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir.

...

b) Bu hesaba kayıt yapılmasını gerektiren her bir işlemin belgesi en geç bir ay içinde muhasebe birimine intikal ettirilir. Söz konusu işlemlerden bütçe gelir ve gider hesaplarını ilgilendirenlere ilişkin kayıtların mahsup dönemi sonuna kadar, ilgili hesaplara kaydedilmek suretiyle yapılması zorunludur.”

Denilmektedir.

Anılan yönetmeliğin 346’ ıncı maddesinde 500 Net değer/sermaye hesabının kullanımı düzenlenmiştir. Buna göre 500 Net değer/sermaye hesabı; “hesaplarda kayıtlı varlıklar toplamı ile yabancı kaynaklar, değer hareketleri, geçmiş yıllar olumlu-olumsuz faaliyet

sonuçları ve dönem faaliyet sonuçları toplamı arasındaki fark; hesaplarda kayıtlı olmayan varlık ve yabancı kaynaklardan kaydi envanteri yapılarak hesaplara alınanlar ile öz kaynaklar ana hesap grubundaki diğer hesaplarda kayıtlı tutarlardan bu hesaba aktarılmasına karar verilenlerin izlenmesi için kullanılır.”

Dörtyol Belediyesi 2015 yılında 50.000,00 TL sermaye bedelli Dörtyol Belde Hizmetleri İmar Ticaret Taahhüt Limited Şirketinin tamamını devir almıştır. Dörtyol Belde Hizmetleri İmar Ticaret Taahhüt Limited Şirketi 2015 yılında devir alınırken ve izleyen yıllarda sermayenin muhasebe kaydı yapılmamıştır. Dörtyol Belde Hizmetleri İmar Ticaret Taahhüt Limited Şirketinin sermaye tutarının, Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliğinin hükümlerine göre muhasebe kaydının yapılması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Bulgu metninde de yer aldığı üzere, 2015 yılında devir alınan 50.000,00 TL sermaye bedelli Dörtyol Belde Hizmetleri İmar Ticaret Taahhüt Limited Şirketinin sermaye tutarının, Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliğinin hükümlerine göre, 500 Net değer/sermaye hesabı ile 241 Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Hatay Dörtüol Beledıyesının 2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdıği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Ertelenmiş Kamu Alacakları İçin Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarının Hatalı Kullanılması

Hatay Dörtüol Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde, 7020 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamındaki vatandaşlarca başvurulup yapılandırılan alacakların olmasına rağmen bu alacakların, 2017 sonrası taksit tutarlarının 222-Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

27.05.2016 tarih ve 29724 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmelik'in 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı başlıklı 92'nci maddesinde aynen:

“(1) Bu hesap, mevzuatı gereğince gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yılsonunu geçmeyen bir süre ile tecil veya tehir edilen tutarlar ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil ve tehir süresi bir yılın altına inen tutarlar ile bunlardan tahsil edilen veya takibe alınan tutarların izlenmesi için kullanılır .”

Denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin Hesabın İşleyişi başlıklı 94'üncü maddesinde aynen:

“(1) Gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1 - Gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacak hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yılsonunu geçmeyen bir süre ile tecil ve tehir edilen tutarlar bu hesaba borç, ilgisine göre 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir.

2 - *Duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelirlere tecilli ve tehirli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil süresi bir yılın altına inenler bu hesaba borç, duran varlıklar ana hesap grubu içindeki 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına alacak kaydedilir.*

...

b) *Alacak*

1 - *Bu hesapta kayıtlı alacaklardan, nakden veya mahsuben yapılan tahsilat bir taraftan bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç; diğer taraftan 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir*

2 - *Bu hesapta kayıtlı alacaklardan, tecil ve tehiri kaldırılanlar bu hesaba alacak, ilgisine göre 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına borç kaydedilir.”*

Denilmektedir.

Anılan Yönetmeliğin 222- Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabının niteliğini düzenleyen 166’ncı maddesinde ise;

“(1) *Bu hesap, mevzuatı gereğince gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan bir yılı aşan bir süreyle tecil veya tehir edilen tutarların izlenmesi için kullanılır.”*

Denilmektedir.

Bu Yönetmelik hükümlerine göre 7020 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında tecil ettiği alacaklarını, ödeme zamanına göre; 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı veya 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarında izlenmesi gerekmektedir. Ancak 2017 yılını aşan 816.544,37 TL tutarındaki tecil edilmiş alacakları için 222- Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar hesabı kullanılmamıştır. Bu tutar kadar dönen varlıklar fazla, duran varlıklar ise eksik görülmektedir.

Sonuç olarak ertelenmiş kamu alacağına ilişkin muhasebe kayıtlarının ilgili mevzuat hükümlerine göre yapılması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Bulgu metninde de yer aldığı üzere ertelenmiş kamu alacağına ilişkin muhasebe kayıtlarının ilgili mevzuat hükümlerine göre yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Kalkınma Ajansına Aktarılan Katılım Paylarının Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi

Hatay Dörtüyl Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde, Kalkınma Ajansına aktarılan katılım paylarının 363 Kamu idareleri Payları Hesabında izlenilmediği tespit edilmiştir.

27.05.2016 tarih ve 29724 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 363 Kamu idareleri Payları Hesabının niteliğini düzenleyen 276'ncı maddesinde;

“Bu hesap, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılır.”

Hesabın işleyişini düzenleyen 277'nci maddesinde ise;

“(1) Kamu idareleri payları hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Alacak

Bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarlar bir taraftan bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

b) Borç

Bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarlar bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilir.” ,

Hükümleri yer almaktadır.

Bu maddelere göre, 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmektedir. Geçmiş yıl kesinleşmiş tahsisli olmayan bütçe gelirleri üzerinden ilgili mevzuata göre hesaplanıp aktarılan ajans payları bu hesapta muhasebeleştirilmelidir.

Ancak, Kurumca 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 19'uncu maddesinin (d) bendi gereği Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansına 2017 yılı için ödenmesi gerekli katılım payı olan 54.171,86 TL'nin, 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenilmediği tespit edilmiştir.

Kalkınma Ajansı Paylarına ilişkin muhasebe kayıtlarının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Bulgu metninde de yer aldığı üzere Kalkınma Ajansı Paylarına ilişkin muhasebe kayıtlarının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Yayımlanmaması

Hatay Dörtüyl Belediyesi'nin 2017 yılı denetiminde, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 30'uncu maddesine göre yayımlanması gereken Mali Durum ve Beklentiler Raporunun hazırlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe politikası, gelir ve giderlerin izlenmesi" başlıklı 30'uncu maddesinde;

"Genel yönetimin tüm gelir ve giderleri ile borç ve malî imkânlarının tespitinin ve takibinin yapılabilmesi amacıyla, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ve merkezi yönetim bütçesinden yardım alan kurum, kuruluş, vakıf ve dernekler ile benzeri teşekküller; gelir ve gider tahminlerini, malî tablolarını, birbirleriyle olan borç ve alacak durumlarını, personel giderlerine ilişkin her türlü bilgi ve belgeleri, istenilmesi halinde Maliye Bakanlığına vermek zorundadırlar. Bilgi, belge ve hesap durumlarını ibraz etmeyen veya uygun harcama yapmayan kamu idareleri ve diğer kuruluşlarla ilgili olarak gerekli önlemleri almaya Maliye Bakanı yetkilidir.

Genel yönetim kapsamındaki idareler bütçelerinin ilk altı aylık uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini; Maliye Bakanlığı ise merkezi yönetim bütçe kanununun ilk altı aylık uygulama sonuçları, finansman durumu, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetleri kapsayan malî durumu temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklar.”

Denilmiştir.

İdarenin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 30’uncu maddesi gereğince hazırlayıp temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklaması gereken; bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları ve ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedefleri ile faaliyetlerini gösteren “Mali Durum ve Beklentiler Raporu’nu” hazırlamadığı ve kamuoyunun bilgisine sunmadığı tespit edilmiştir.

Yasal düzenlemelere göre Mali Durum ve Beklentiler Raporu’nun hazırlanıp, zamanında kamuoyuna sunulması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Bulgu metninde de yer aldığı üzere Mali Durum ve Beklentiler Raporu’nun hazırlanıp, zamanında kamuoyuna sunulması gerekmektedir.

BULGU 4: Ambalaj Atıklarının Değerlendirilmemesi

Hatay Dörtüyl Belediyesi’nin 2017 yılı mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde; Ambalaj atıklarının değerlendirilmesine yönelik her hangi bir işlemin yapılmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Belediyenin yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 15’inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmanın belediyenin yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 8’inci, 11’inci ve 12’nci maddelerine dayanılarak hazırlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 24.08.2011 tarih ve 28035 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik’in “Genel ilkeler” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrasının (d)

bendinde ambalaj atığı üreticilerinin, ambalaj atıklarını, bağlı buldukları belediyenin ambalaj atıkları yönetim planına uygun olarak, diğer atıklardan ayrı biriktirmek ve belediyenin toplama sistemine bedelsiz vermekle yükümlü olduğu ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Belediyelerin görev ve yetkileri" başlıklı 8'inci maddesinde belediyelerin ambalaj atığını toplamak veya toplattırmak, bu iş için toplama ayırma tesisi kurmak veya kurdurmak, işletmek veya işlettirmek konularında görevli ve yükümlü olduğu belirtilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in "Ambalaj atıklarını ayrı toplama sistemi" başlıklı 24'üncü maddesinde 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesi kapsamında, belediyelerin ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasından sorumlu olduğu, bu işi kendisinin yapacağı veya sözleşme imzaladığı çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama-ayırma tesisleri ile gerçekleştireceği hüküm altına alınmıştır.

Ambalaj atıklarının toplanması hususunda gerek 5393 sayılı Kanun gerekse yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümlerine göre belediyeler hem yetkilidir hem de imtiyaz hakkı sahibidir. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde belediyelerin kiralama işlemlerinin 2886 sayılı Kanun'a tabi olduğu belirtilmiş, "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde ise "hakların kiralanması" "Kira" tanımı içinde değerlendirilmiştir. Belediye için bir imtiyaz hakkı olan ve gelir getirici nitelikte bulunan ambalaj atıklarının toplanması, ya belediye tarafından kendi imkânları ile yerine getirilmeli ya da 2886 sayılı Kanun'a göre rekabetin ve eşit muamele ilkelerinin sağlandığı bir ortamda en yüksek gelir ile ihale edilmelidir.

Yapılan incelemede, Hatay Dörtüyl Belediye sınırları içerisindeki ambalaj atıklarının ilgili mevzuat uyarınca değerlendirilmesine yönelik, belediye tarafından her hangi bir işlemin yapılmadığı görülmüştür. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri kapsamında ihale yapılarak ambalaj atıklarının toplanması gerekmektedir. Aksi bir uygulama kamu menfaati açısından uygun olmayacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Ambalaj atıklarının toplanması hususunda gerek 5393 sayılı Kanun gerekse yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümlerine göre belediyeler hem yetkilidir hem de imtiyaz hakkı sahibidir. Ambalaj atıklarının toplanması konusunda imtiyaz hakkının belediye

tarafından belli sürelerle başka bir şirkete devredilebilmesi için, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri kapsamında ihale yapılması, gerekli şartları taşıyan ve en yüksek bedeli ödemeyi kabul eden firmaya söz konusu hakkın verilmesi gerekmektedir. Belediye için bir imtiyaz hakkı olan ve gelir getirici nitelikte bulunan ambalaj atıklarının toplanması, ya Kurum tarafından kendi imkânları ile yerine getirilmeli ya da 2886 sayılı Kanun'a göre rekabetin ve eşit muamele ilkelerinin sağlandığı bir ortamda en yüksek gelir ile ihale edilmelidir. Aksi bir uygulama kamu menfaati açısından uygun değildir.

BULGU 5: Amortisman Kayıtlarının Hatalı Yapılması

Hatay Dörtüyl Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde, maddi duran varlıklara ilişkin 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın alacak kalanının hatalı olduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın niteliğini belirleyen 202'nci maddesinde bu hesabın, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmeliğin hesabın işleyişini düzenleyen 203'üncü maddesinde ise hesaba ilişkin muhasebe kayıtları ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Ayrıca, 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarını düzenleyen Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin (Sıra No:47) "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde amortisman ve tükenme payı süresinin, duran varlıkların aktife girdiği yıldan başlayacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Tebliği'nin 9'uncü maddesinde Amortisman tabi her bir varlığın "Duran Varlıklar Amortisman Defterine" kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Hatay Dörtüyl Belediyesi'nce duran varlıklar için hesaplanan amortisman kayıtları gerçeği yansıtmamaktadır. Söz konusu hatanın temelinde "Duran Varlıklar Amortisman Defterinin" kullanılmaması yatmaktadır. Belediye'nin aktifinde bulunan duran varlık sayısının ve çeşidinin çokluğu, her birinin aktife giriş tarihlerinin ve amortisman oranlarının farklı olması ve "Duran Varlıklar Amortisman Defterinin" kullanılmıyor olması sebebiyle hatalı muhasebe kayıtlarının toplam tutarı tespit edilememiştir.

Bu nedenle; Hatay Dörtüyl Belediyesi'nce 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na yapılan hatalı kayıtların düzeltilmesi, 2018 yılında ve sonrasında aktife girecek duran

varlıkların amortisman hesaplamalarında ise yukarıdaki açıklama ve mevzuat hükümlerine uyulması, “Duran Varlıklar Amortisman Defterinin” kullanılması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Bulgu metninde de yer aldığı üzere mevzuat hükümlerine uyulması ve “Duran Varlıklar Amortisman Defterinin” kullanılması gerekmektedir.

BULGU 6: Belediye Sınırları İçerisinde Bulunan Taşınmazların Devlet ve Kamu Tüzel Kişilerince Kamulaştırılması İşlemlerinin Emlak Vergisi Açısından Takibinin Yapılmaması

Hatay Dörtüyl Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; 31.12.2017 tarihi itibarıyla Belediye sınırları içerisinde gerçekleştirilen kamulaştırma işlemlerinin Tapu İdaresi tarafından belediyeye bildirilmediği, belediyeye de kamulaştırma işlemlerinin Emlak Vergisi açısından takibine yönelik herhangi bir işlemin yapılmadığı görülmüştür.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun “Kamulaştırma bedelinin mahkemece tespiti ve taşınmaz malın idare adına tescili” başlıklı 10'uncu maddesinde özetle; Bu tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, tapu dairesi durumu ilgili vergi dairesine bildirir.”

Aynı Kanun' un “Vergilendirme” başlıklı 39'uncu maddesinde aynen;

“Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur.

Emlak vergisi beyannamesinin ek süreye rağmen verilmemiş olması halinde, kesinleşen kamulaştırma bedeli, kamulaştırmanın yapıldığı yıla ait vergi değeri yerine geçer ve bu değer üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılır.”

Denilmektedir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun;

“Bildirim verme ve süresi” başlıklı 23’üncü maddesine göre bu Kanunun 33’ üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması halinde (geçici ve daimi muafiyetten faydalanılması hali dâhil) emlak vergisi bildirim verilmesi zorunludur. Emlâkın bulunduğu yerdeki ilgili belediyeye verilmektedir.

“Vergi değerini tadil eden sebepler” başlıklı 33’üncü maddesinin altıncı fıkrasına göre bir bina veya arazinin takvim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesi araziden bir kısmının istimlak edilmesi de ifraz hükmündedir.

“Usul hükümleri” başlıklı 37’nci maddesine göre bu Kanunda geçen “Vergi dairesi” tabiri, belediyeleri ifade etmektedir.

“Ödeme süresi” başlıklı 30’uncu maddesinin son paragrafına göre devir ve ferağ yapılan bina ve arazinin, devir ve ferağın yapıldığı yıl ile geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden ve devralan müteselsilen sorumlu tutulurlar. Devralanın mükellefe rücu hakkı saklıdır. Tapu daireleri devir ve ferağ işlemi, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15’ inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Belediye başkanının görev ve yetkileri” başlıklı 38’inci maddesinde Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek görevi belediye başkanına verilmiştir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu’ nun “Gelirlerin toplanması sorumluluğu” başlıklı 38’ inci maddesinde Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılması bakımından sorumlu tutulmuşlardır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, kamulaştırma işlemlerinin ve mülkiyet değişimlerinin Tapu İdaresince ilgili belediyelere bildirilmesini zorunlu kılmıştır. Bu bildirimlerden doğan Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsiliyle ilgili olarak yetkili ve görevli olanların da ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasına ilişkin sorumlulukları, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 5393 sayılı Belediye, 1319 sayılı Emlak Vergisi ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’ nda hüküm altına alınmıştır.

Tapu İdaresi ile iletişim kurularak, kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilen taşınmazların zamanında belediyeye bildirimini sağlanmalı; taşınmaz beyannamelerinin verilip verilmediği, emlak vergisi borçlarının olup olmadığı ile bu borçların ödenip ödenmediği, kamulaştırma Kanunundan kaynaklanan ek emlak vergisinin beyan edilip edilmediği, beyanname verilmiş olan gayrimenkullerde kamu adına tescil tarihinden sonra tahakkuk yapılmaması gerekirken eski malik adına tahakkuk yapılıp yapılmadığı hususlarının tamamının takibi yapılmalıdır.

Yukarıda açıklanan yasal düzenlemelere göre, kamulaştırma işlemlerinin Emlak Vergisi açısından takibinin yapılması kamu menfaatine uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, kamulaştırma işlemlerinin ve mülkiyet değişimlerinin Tapu İdaresince ilgili belediyelere bildirilmesini zorunlu kılmıştır. Bu bildirimlerden doğan Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsiliyle ilgili olarak yetkili ve görevli olanların da ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapmaları gerekmektedir. Tapu İdaresi ile iletişim kurularak, kamulaştırma işlemi ile kamu tüzel kişiliği adına tescil edilen taşınmazların zamanında belediyeye bildirilmesinin sağlanması kamu menfaatine uygun olacaktır.

BULGU 7: Bütçe Emanetlerinin Kayda Alınış Sırasına Göre Ödenmemesi

Hatay Dörtüol Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde, "320 Bütçe Emanetleri" hesabına alınan tutarların ilgililerine kayda alınış sırasına göre ödenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 320 no'lu "*Hesaba İlişkin İşlemler*" başlıklı 250'nci maddesinin (b) bendine göre bütçe emanetine alınan tutarlardan gerek mali yıl içinde, gerekse yılı geçtikten sonra yapılacak ödemeler için muhasebe işlem fişi düzenlenir. Bütçe emanetlerine alınan tutarlar muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödenir. Tutarın emanete alınması sırasında istihkak sahibine verilen veya istihkak sahibine verilemediği için muhasebe biriminde saklanan muhasebeleştirme belgesinin bir nüshası muhasebe işlem fişine bağlanır. Emanete alınan tutar bir defada ödenemediği takdirde, daha sonra yapılacak ödemelere ilişkin fişe, ilk ödemeye ait fişin yevmiye tarih ve

numarası yazılır.

Söz konusu mevzuat hükümleri çerçevesinde nakit yetersizliği gibi nedenlerle ödenemeyip Bütçe Emanetleri hesabına alınan tutarlar daha sonra hesaba alınış sırasına göre ödenmelidir. Dönem sonlarında bu hesaptaki tutarlar, zamanaşımı sürelerini güncellemek için bu hesabın alt hesaplarına borç ve alacak kaydı yapılarak güncellenmelidir. Malın alındığı veya hizmetin yapıldığı malî yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar talep edilmeyen bütçe emanetleri ise bütçeye gelir kaydedilmelidir. Ancak Hatay Dörtüol Belediyesine ait mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; İdare tarafından Bütçe Emanetleri Hesabının mevzuatta öngördüğü şekilde çalıştırılmadığı, bu hesaptaki tutarların emanete alınış sırasına göre ödenmediği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak Bütçe Emanetleri hesabına alınan tutarların ilgililerine ödenmesinde kayda alınış sırasının gözetilmesi ve bu sıralamaya göre ödemelerin yapılması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Bulgu metninde de yer aldığı üzere Bütçe Emanetleri hesabına alınan tutarların ilgililerine ödenmesinde kayda alınış sırasının gözetilmesi ve bu sıralamaya göre ödemelerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 8: Elektrik Tüketim Vergisi Mükellef Borcu Tespitinin ve Takibinin Tam Yapılmaması

Hatay Dörtüol Belediyesinin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; Elektrik Tüketim Vergisi beyannamelerinin bazı mükelleflerce beyan edilmediği ve Elektrik Tüketim Vergisinin tespit ve takibinin tam olarak yapılmadığı görülmüştür.

29.5.1981 tarih ve 17354 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Elektrik ve havagazı tüketim vergisi" başlıklı 34, 35 ve 39' uncu maddelerinde özetle;

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde elektrik ve havagazı tüketimi, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisine tabidir. Elektrik ve Havagazı tüketenler, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisini ödemekle mükelleftirler.

20.2.2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa göre elektrik enerjisini tedarik eden ve havagazını dağıtan kuruluşlar, satış bedeli ile birlikte bu verginin de tahsilinden ve ilgili belediyeye yatırılmasından sorumludurlar. Elektrik enerjisini tedarik eden veya havagazını dağıtan kuruluşlar tahsil ettikleri vergiyi, tahsil tarihini takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar belediyeye bir beyanname ile bildirmeye ve vergiyi aynı sürede ödemeye mecburdurlar, denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerden anlaşılacağı üzere mükellef borcunun tespiti ve takibi açısından beyannameler son derece önemlidir. Elektrik Tüketim Vergisi Mükellef Borcu Tespitinin ve Takibinin tam olarak yapılabilmesi beyannamelerin düzenli alınmasına ve doğruluğunun kontrolüne bağlıdır.

2017 yılında, 48 mükelleften bazıları her ay için düzenli beyanname vermemiştir. Beyanname verilmeyen aylar, mükellefe göre 1 ile 12 ay arasında değişmektedir. 2017 yılında verilmeyen beyanname sayısı 139 adettir. Beyannameler, mükellef borcunun tespitinde ve takibinde temel dayanaktır. Belediyenin Elektrik Tüketim Vergisinden doğan gelirlerini doğru ve tam olarak tespit edebilmesinin zamanında/düzenli beyanname alınmasına bağlıdır.

Elektrik Tüketim Vergisinden doğan gelirlerin tespit ve takibinin yapılması için gerekli tedbirlerin alınması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Belediyenin zamanında ve düzenli beyanname alması Elektrik Tüketim Vergisinden doğan gelirlerini doğru ve tam olarak tespit edebilmesi açısından son derece önemlidir.

BULGU 9: Geçiş Hakkı Kullanan İşletmecilerden Geçiş Hakkı Ücretinin Alınmaması

Hatay Dörtüyl Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; belediyenin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda bulunan taşınmazları kullanarak elektronik haberleşme hizmeti sunan işletmecilerden/firmalardan alınması gereken geçiş hakkı ücretlerinin tahsil edilmediği görülmüştür.

27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin

Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelikte; geçiş hakkı tanımlanmıştır. Bu düzenlemeye göre Geçiş Hakkı, işletmecilere elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlarla kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden ve üzerinden geçmeleri için tanınan haklardır.

Anılan yönetmelik, sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerecin taşınmazlardan geçirilmesiyle ilgili geçiş haklarını, bu haklara ilişkin ücret tarifelerini, bu Yönetmelikte belirtilen işlemlerin denetlenmesini ve geçiş hakkını kullanacak işletmeciler ile geçiş hakkı sağlayıcılarının yükümlülüklerini kapsamaktadır.

İşletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısı, Yönetmeliğin 5' inci maddesinde belirtilen ilkeler doğrultusunda geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları serbestçe yapabilirler.

Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için geçiş hakkı sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamaz.

Geçiş hakkı sağlayıcısı bir kamu kurum veya kuruluşu ise kendisine yapılan geçiş hakkı talebini içeren başvuruları öncelikli olarak ve gecikmeye mahal vermeden ilgili mevzuat çerçevesinde değerlendirmekle ve altmış gün içinde sonuçlandırmakla, şeffaf davranmakla ve işletmeciler arasında ayırım gözetmemekle yükümlüdür.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar kapsamında, Hatay Dörtüol Belediyesinin söz konusu geçiş hakkı ücretlerini, yönetmelikte öngörülen azami haddi aşmayacak şekilde gelir tarifesi kapsamında belirlemesi ve bu gelir kaleminin Belediye tarafından takip ve tahsil edilmesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Hatay Dörtüol Belediyesinin söz konusu geçiş hakkı ücretlerini, yukarıda anılan yönetmelik hükümlerine göre takip ve tahsil etmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Hazineye Ait Taşınmazların Satış Bedellerinden Belediye Aktarılması Gereken Payların Tahakkuk ve Takibine İlişkin Belediyece Herhangi Bir İşlem Yapılmaması

Hatay Dörtüyl Belediyesi 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun gereği satışı gerçekleştirilen hazine taşınmazlarından Belediye'ye aktarılacak payların takip edilmediği görülmüştür.

18.07.2001 tarih ve 24466 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un "Taksitle Ödeme, Satış Bedelinden Pay Verilmesi, Belediyelere Devir" başlıklı 5'inci maddesinin 5'inci fıkrasında aynen;

"Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilir. ..."

Denilmektedir.

30.07.1966 tarih 12362 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun "Fonların teşkili ve kullanılması" başlıklı 12'nci maddesinde; belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, Türkiye Emlak Kredi Bankasında, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı, 13'üncü maddesinde ise bu fonlarda toplanan paraların nerelerde kullanılması gerektiği açıklanmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere Merkezi İdare taşınmaz mal satışlarından elde ettiği gelirin %10'unu söz konusu taşınmazların bulunduğu ilgili belediyeye aktarır. Aktarılan paylar ilgili belediye adına açılacak özel hesapta toplanarak fon oluşturulur. Fonda toplanan paralar belediyece, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 13' üncü maddesinde sayılan faaliyetler için kullanılır. Bununla birlikte Merkezi idare taşınmaz mal satışlarından elde ettiği gelirin %10'unun kalan kısmından ilgili belediyeye %30 oranında pay gönderir. Gelir niteliği taşıyan bu payın değerlendirilmesi de belediyenin tasarrufundadır.

Ancak Hatay Dörtüol Belediyesinde, Hazineye Ait Taşınmazların Satış Bedellerinden Belediyeye Aktarılması Gereken Payların Tahakkuk ve Takibine İlişkin herhangi bir banka hesabı açılmadığı ve söz konusu fon payının takip edilmediği, benzer şekilde belediyenin tasarrufunda bulunan %30 luk pay içinde herhangi bir işlem yapılmadığı görülmüştür.

Satışı gerçekleştirilen hazine taşınmazlarından Belediye'ye aktarılacak payların takip ve tahsili için yukarıda anılan mevzuat hükümlerine göre işlem yapılması yerinde olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Satışı gerçekleştirilen hazine taşınmazlarından Belediye'ye aktarılacak payların takibinin ve tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 11: İhale Kararlarına ve Sözleşmelerine İlişkin Damga Vergisinin İstihaklardan Kesinti Suretiyle Gerçekleştirilmesi

Hatay Dörtüol Belediyesinin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; ihale karar pulu ve İhale sözleşme damga vergilerinin, damga vergisine konu kâğıtların düzenlendikleri tarihte değil, istihkak ödemesinin yapıldığı zamanlarda damga vergisi kesintisinin gerçekleştirildiği görülmüştür.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Vergiye doğuran olay" başlıklı 19'uncu maddesine göre; Vergi alacağı, vergi kanunlarının vergiyi bağladıkları olayın vukuu veya hukuki durumun tekemmülü ile doğar.

488 sayılı Damga Vergisi Kanuna ekli (1) sayılı tablonun "I. Akitlerle ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünün A/1 fıkrasında belli parayı ihtiva eden mukavelenameler ihale sözleşme damga vergisine tabidir. Aynı tablonun "II. Kararlar ve mazbatalar" başlıklı bölümünün ikinci fıkrasında ise ihale kanunlarına tabi olan veya olmayan daire ve kurumların yetkili organlarınca verilen her türlü ihale kararlarının damga vergisine tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun verginin ödenme şeklinin açıklayan 15' inci maddesinde göre; Damga Vergisi makbuz karşılığı, istihkaktan kesinti yapılması veya basılı damga konulması şekillerinden biriyle ödenir.

Aynı Kanunu'nun "Makbuz verilmesi şekliyle ödeme" başlıklı 18'inci maddesine göre; Bu Kanunda gösterilen haller dışında Damga Vergisi makbuz karşılığında ödenir. Kanunu'nun 19' uncu maddesinde ise hangi hallerde hak edişten kesinti yapılmak suretiyle ödemelerin gerçekleştirilebileceği belirtilmektedir. Bu maddeye göre;

"Genel ve özel bütçeli dairelerle il özel idareleri ve belediyeler, bankalar, iktisadi kamu teşekkülleri ile bunların iştirakleri ve müesseseleri ve benzeri teşekkül, iştirak ve müesseselerin ödemelerinde kullanılan ve nispi vergiye tabi bulunan makbuzlarla bu mahiyetteki kağıtlara ait vergilerin,

a) Bu ödemelerin yapılması,

b) Avans suretiyle ödemelerde avansın itası,

Sırasında ilgili daire ve müesseseler tarafından istihkaklardan kesinti yapılması şekliyle ödenmesine Maliye Bakanlığınca izin verilebilir.

..."

Denilmektedir.

Aynı Kanunu'nun "Makbuz karşılığı ödemelerde ödemenin zamanı" başlıklı 22'nci maddesinde aynen;

"a) Maliye Bakanlığınca belirlenen mükellefler, kurum ve kuruluşlar tarafından bir ay içinde düzenlenen kağıtların vergisi, ertesi ayın yirminci günü akşamına kadar vergi dairesine bir beyanname ile bildirilir ve yirmi altıncü günü akşamına kadar ödenir.

b) (a) bendi dışındaki hallerde, kâğıdın düzenlendiği tarihi izleyen onbeş gün içinde vergi dairesine bir beyanname ile bildirilir ve aynı süre içinde ödenir.

Maliye Bakanlığı, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esasları belirlemeye, lüzum göreceği işlemlere ilişkin kâğıtlara ait verginin yukarıdaki sürelerle bağı kalmaksızın ve beyanname aranmaksızın kâğıdın düzenlenmesinden önce veya noterlerce işleme tâbi tutulması sırasında ödenmesi zorunluluğunu getirmeye, vergiyi işlem anında ilgili kamu kurum veya kuruluşuna makbuz karşılığı ödettirmeye yetkilidir."

Denilmektedir.

Makbuz karşılığı damga vergisi ödemelerinde, ihale karar ve sözleşme damga vergileri, kâğıdın düzenlendiği tarihi izleyen onbeş gün içerisinde vergi dairesine beyanname ile gerekli bildirimlerin yapılması ve yine aynı süre içerisinde ödemelerin yapılması gerekir. Bu hükümler çerçevesinde ihale karar pulu ve sözleşme damga vergisinin hak edişlerden kesinti yapılmak suretiyle ödenmemesi gerekmektedir.

İhale karar puluna ilişkin damga vergilerinin ödenmesi, 4734 sayılı Kanunda öngörülen sürelerin bitmesinden sonra mümkün olabilmektedir. Bu nedenle ihale komisyonu kararına dayalı olarak yatırılan ihale karar pulu damga vergisinin, yüklenicinin kesinleştiği tarihten itibaren on beş gün içerisinde veya sözleşme yapılırken İhale karar pulu ve sözleşme damga vergisinin yatırılmasını sağlamak uygun olacaktır. Buna göre, damga vergisine tabi kâğıtların taraflarınca düzenlenmesiyle damga vergisi yönünden vergiyi doğuran olay gerçekleşmektedir. Söz konusu kâğıtların düzenlendikleri tarihte geçerli nispet veya miktarlar üzerinden damga vergisine tabi tutulması gerekecektir.

Ayrıca, 16 ve 43 Seri No.lu Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliğlerine göre; sürekli damga vergisi mükellefiyeti tesis ettirmek zorunda olan kurum ve kuruluşlar sayılmış, bu kapsamda belediyelerin de zorunlu olarak sürekli mükellefiyet tesis ettirmesi gerektiği hususu belirlenmiştir. Sürekli damga vergisi mükellefiyeti tesis ettiren mükellefler ile diğer kişiler arasında düzenlenen ve damga vergisine tabi olan kâğıtlara ait verginin tamamının sürekli damga vergisi mükellefiyeti tesis ettiren mükellefler tarafından Kanunun 22' nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirlenen süre içinde beyan edilip ödeneceği belirtilmiştir. Verginin zamanında beyan edilip ödenmemesi veya eksik ödenmesi durumunda, vergi, ceza ve fer' ilerinin işleme taraf olan ve damga vergisini sürekli makbuz verilmesi şekliyle ödemek zorunda olan mükelleflerden alınacağı, ancak, bu mükelleflerin vergi aslı için karşı tarafa rücu hakkının saklı olduğu açıklanmıştır.

Hatay Dörtüyl Belediyesi tarafından 2017 yılında 34 ihale kararı alınmış ve bu kararlara ilişkin sözleşmeler düzenlenmiştir. İhale karar pulu ve İhale sözleşme damga vergisi uygulamalarında, istihkaklardan kesinti suretiyle toplamda 519.951,06 TL damga vergisi uygulaması yapılmıştır. Ancak bu uygulama vergiyi doğuran olay ile vergi alacağının ödenmesi bakımından uygunluk taşımamaktadır. Dolayısıyla ihale karar pulu ve ihale sözleşme damga vergisi uygulamalarında kesinleşen damga vergisi alacağına ilişkin kâğıtların düzenlendikleri tarihte damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir. İstihkak ödemelerinde yapılan kesintilerin icmali aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4: İstihkak Ödemesinin Yapıldığı Zamanlarda Damga Vergisi Uygulaması İcmali

İhaleyi Yapan Birim	Sözleşme Bedeli (TL)	Sözleşme Damga Vergisi (TL)	İhale Karar Pulu (TL)	Toplam Damga Vergisi (TL)
Fen İşleri Müdürlüğü	17.614.518,21	166.985,63	100.226,61	267.212,24
Park Ve Bahçeler Müdürlüğü	2.497.398,00	23.675,33	14.210,19	37.885,52
Temizlik İşleri Müdürlüğü	115.920,00	1.098,92	659,58	1.758,50
Destek Hizmetler Müdürlüğü	11.852.718,40	112.363,77	67.441,96	179.805,73
Özel Kalem Müdürlüğü	667.500,00	6.327,90	3.798,07	10.125,97
Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü	872.000,00	8.266,56	4961,68	13.228,24
Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü	654.900,00	6.208,45	3.726,381	9.934,83
Toplam	34.274.954,61	324.926,56	195.024,49	519.951,06

Yukarıdaki açıklanan mevzuat hükümlerine uygun olarak, resmi daire konumunda bulunan Hatay Dörtyol Belediyesi ile şirketler arasında yapılan ihale sözleşmelerinin, düzenlendiği tarihte ve yürürlükte bulunan Damga Vergisi Kanununa ekli (1) sayılı tabloda belirlenen nispetlerde damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir. Ayrıca, sürekli damga vergisi mükellefiyeti bulunan Hatay Dörtyol Belediyesinin, sözleşmenin düzenlendiği tarih esas alınarak, süresi içinde damga vergisini beyan edip, makbuz mukabili ödemesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak İhale karar pulu ve ihale sözleşme damga vergilerinin, damga vergisine konu olan kâğıtların düzenlendikleri tarihte damga vergisi kesintisinin yapılması uygun olacaktır.

BULGU 12: Belediye Başkanına Bankalara Ödeme Talimatı Gönderme Yetkisi Verilmesi

Hatay Dörtyol Belediyesi'nin 2017 yılında bankalara gönderilen ödeme talimatına ilişkin imza sirkülerinin incelenmesinde, muhasebe yetkilisi dışında Belediye Başkanına da bankalara ödeme talimatı gönderme yetkisi verildiği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 61'inci maddesine göre gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması yetkisi tamamen Muhasebe Yetkilisine verilmiştir.

Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in "Muhasebe Yetkilisinin Görev ve Yetkileri" başlıklı 23' üncü maddesinde muhasebe yetkilisinin görev ve yetkileri;

"(...)

b) Giderleri ve borçları hak sahiplerine ödemek.

c) Para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetleri almak, saklamak ve ilgililere vermek veya göndermek",

Şeklinde belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Yetkisiz Tahsil Ve Ödeme Yapılamayacağı ve Birleşemeyecek Görevler" başlıklı 25' inci maddesinde;

"Kanunların öngördüğü şekilde yetkili kılınmamış hiçbir gerçek veya tüzel kişi kamu adına tahsilat ve ödeme yapamayacağı gibi muhasebe hizmeti de veremez.

Usulüne göre atanmadığı halde muhasebe hizmetlerinden bir kısmını veya tamamını kendiliğinden yapanlar ile yapılması konusunda emir veren yöneticiler hakkında, Sayıştay tarafından belirlenecek mali sorumlulukları saklı kalmak üzere, adli ve idari yönden de ayrıca işlem yapılır.

Harcama yetkilisi ile muhasebe yetkilisi görevi aynı kişide birleşemez."

Hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda açıklandığı üzere, kurumun banka hesaplarından tek başına sorumlu olan muhasebe yetkilisi dışında Belediye Başkanına bankalara ödeme talimatı gönderme yetkisi verilmesi, anılan Kanun ve Yönetmelik hükümlerine uygun değildir.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Bulgu metninde de yer aldığı üzere kurumun banka hesaplarından tek başına sorumlu olan muhasebe yetkilisi dışında Belediye Başkanına bankalara ödeme talimatı gönderme yetkisi verilmesi, anılan Kanun ve Yönetmelik hükümlerine uygun değildir.

BULGU 13: Otopark Bedellerinin Vadeli Banka Hesabında Takip Edilmemesi

Hatay Dörtüyl Belediyesi'nin 2017 yılı mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde; 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 37'nci ve 44'üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan Otopark Yönetmeliği gereğince tahsil edilen otopark bedelleri için kamu bankalarından herhangi birinde açılmış vadeli hesabın olmadığı görülmüştür.

01.07.1993 tarih ve 21624 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Otopark Yönetmeliği'nin "Otopark Bedelinin Tahakkuk ve Tahsili" başlıklı 10'uncu maddesinde aynen;

"...

Otopark bedelleri kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılır. Bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanır.

..."

Denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükmünden de anlaşılacağı üzere otopark bedelleri kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılmakta ve bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanmaktadır. 2017 yılı dönem sonu itibariyle Hatay Dörtüyl Belediyesi'nin TR770001500158007294725737 no.lu vadesiz TL hesabının 191.247,98 TL bakiye verdiği görülmüştür.

Otopark bedelinin tahakkuk ve tahsilinin yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülmesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Otopark Yönetmeliği'ne göre otopark bedelleri kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılmakta ve bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranı uygulanmaktadır. Bu kapsamda belediye tarafından gerekli iş

ve işlemler yapılmalıdır.

BULGU 14: Ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcı Tahakkukunun Yapılmaması

Hatay Dörtüol Belediyesinin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; Ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcı tahakkukunun tespitine yönelik herhangi bir işlemin yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu' nun Ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcına ilişkin maddelerinde; Ölçü ve tartı alet ve vasıtaları ile ölçeklerin ilgili kanun ve tüzük hükümlerine göre belediyelerce damgalanmasının, Ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcına tabi olduğu ifade edilmektedir. Bununla birlikte ölçü ve tartı alet ve vasıtaları ile ölçeklerin belediyelerce damgalanması karşılığında bahsi geçen Kanunda belirlenen tarifeye göre makbuz karşılığında harç alınacağı hüküm altına alınmıştır.

3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu'nun "Belediye ölçüler ve ayar memurluğu" başlıklı 21' inci maddesinde özet olarak; her belediyenin özellikle muayene ve damgalama işlerinde çalıştırılmak üzere, iş hacmine göre asgari bir ölçüler ve ayar memuru görevlendirmek mecburiyetinde olduğu bununla birlikte bakanlık bütçe idari ve yerleşim durumlarını dikkate alarak belediyeleri gruplaştırmak suretiyle ölçüler ve ayar işlerinin müşterek ayar memurları tarafından yürütülmesini sağlayabilir, denilmektedir.

Ölçüler ve ayar memurluğu olmayan belediyelerin Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü tarafından belirlenen grup merkezi ölçüler ve ayar memurluğuna bağlı olarak faaliyetlerini yürütmeleri gerekmektedir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu' nun "Gelirlerin toplanması sorumluluğu" başlıklı 38' inci maddesinde Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmaları bakımından sorumlu tutulmuşlardır.

Ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcı tahakkukunun tespitine ve tahsiline yönelik yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde işlem yapılması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcı tahakkukunun yapılması gerekmektedir. Şöyle ki Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsiliyle ilgili olarak yetkili ve görevli olanların ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasına ilişkin sorumlulukları, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 5393 sayılı Belediye ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu' nda hüküm altına alınmıştır.

BULGU 15: Tahakkuku ve Tahsili Yapılmayan Eğlence Vergilerinin Bulunması

Hatay Dörtüyl Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; Eğlence Vergilerinin tahakkukuna ve tahsilatına yönelik her hangi bir işlemin yapılmadığı görülmüştür.

29.05.1981 tarih ve 17354 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Belediye Gelirleri Kanunu'nun Eğlence Vergisini düzenleyen maddelerinde özetle;

Belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetleri Eğlence Vergisine tabidir. Verginin mükellefi, eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzelkişilerdir.

Vergi biletle girilen yerlerde bilet bedellerine eklenmek suretiyle hesaplanır ve belediye tarafından özel damga konulması sırasında ödenir. Bu suretle alınan biletlerin kullanılmadan iadesi halinde peşin olarak ödenen vergi geri verilir.

Genel ve Katma Bütçeli idarelerle İl Özel İdareleri ve köyler tarafından yürütülen spor müsabakaları, at yarışları ve benzeri faaliyetlerde bilet bedeli ile birlikte alınan vergi takip eden 20 gün içinde ilgili belediyeye ödenir. Müşterek bahislerde her aya ait vergi o ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye bir beyanname ile bildirilir ve aynı sürede ödenir. Biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde her aya ait vergi o ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılır.

Denilmektedir.

Hatay Dörtüyl Belediyesi'nin 2017 yılı bütçe gelirleri kesin hesap cetvelinde, Eğlence Vergisi tahakkuku ve tahsilatı bulunmamaktadır. Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü verilerinden (İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarından) yapılan incelemede; faaliyet konusu itibariyle Eğlence Vergisine tabi olan işyerlerinden/mükelleflerden herhangi bir vergi tahakkukunun

yapılmadığı görülmüştür. Bahsi geçen mükellef bilgileri icmali aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri ve açıklamalar kapsamında, eğlence vergisine ilişkin tam mükellefiyet tespiti yapılarak, Verginin tahakkuk, takip ve tahsilinin sağlanması için gerekli tedbirlerin alınması uygun olacaktır.

Tablo 5: Konu İtibari İle Eğlence Vergisi Mükellefi Olan Ancak Eğlence Vergisi Tahakkuku ve Tahsili Yapılmayan İşyerleri/Mükellef İcmali					
Sıra No	Faaliyet Konusu	Adet	Ruhsat Dönemi	Tahakkuk (TL)	Tahsilat (TL)
1	Playstation Oyun Salonu	10 Adet	1997-2017	-	-
2	Bilardo Salonu	5 Adet		-	-
3	Canlı Müzik	6 Adet		-	-

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Belediye tarafından Eğlence Vergisi tahakkukunun, takibinin ve tahsilinin sağlanması için gerekli tedbirlerin alınması uygun olacaktır.

BULGU 16: Yangın Sigorta Vergisi Tahsilatının Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Hatay Dörtüyl Belediyesi'nin 2017 yılı mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde; tahsil edilen Yangın Sigorta Vergisi'nin emanet hesaplarında izlenmediği ve bu tahsilatların gelir kaydedildiği görülmüştür.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Geçici 1'inci maddesinin sekizinci fıkrasında aynen;

"Bu Kanunla büyükşehir ilçe belediyesi olan belediyelerce yürütülen su, kanalizasyon, katı atık depolama ve bertaraf, ulaşım, her çeşit yolcu ve yük terminalleri, toptancı halleri, mezbaha, mezarlık ve itfaiye hizmetlerine ilişkin olmak üzere personel, her türlü taşınır ve taşınmaz malları ve bu hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik yatırım, alacak ve borçları, komisyonca ilgisine göre büyükşehir belediyesi ile ilgili bağlı kuruluş arasında paylaşılır."

denilmektedir.

Ayrıca, Danıştay 8. Dairesinin E: 1995/2674, K: 1997/1486 sayılı kararında Yangın Sigortası Vergisinin sigorta şirketinin bağlı olduğu büyükşehir belediyesince tahsil edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun; Yangın Sigortası Vergisinin konusunu açıklayan 40'ıncı maddesinde belediye sınırları ve mücavir alanlar içindeki menkul ve gayrimenkul mallar için yapılan yangın sigortaları dolayısıyla alınan primlerin Yangın Sigortası Vergisine tabi olduğu, "Beyan ve ödeme" başlıklı 44'üncü maddesinde ise mükelleflerin bir ay içindeki vergiye tabi muamelelerini ertesi ayın 20'nci günü akşamına kadar bağlı buldukları belediyeye bir beyanname ile bildirmeye ve hesaplanan vergiyi aynı sürede ödemeye mecbur oldukları hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 333 Emanetler Hesabı'nın niteliğinin açıklandığı 260'ıncı maddesinde; Bu hesabın, emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 262'nci maddesine göre, Emanet olarak nakden tahsil edilen tutarlar bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir. Bütçe geliri olarak kaydedilenler dışında fazla veya yersiz olarak tahsil edilen tutarlar ilgisine iade edilmek üzere bu hesaba alacak, ilgili hesaba borç kaydedilir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere itfaiye hizmetleri Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen bir hizmettir. İtfaiye hizmetlerinin Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülmesi nedeniyle bu hizmetlerden elde edilecek gelirlerinde Büyükşehir Belediyesince tahsil edilmesi gerekmektedir. Hatay Dörtüol Belediyesi tarafından söz konusu vergiye ilişkin bir tahsilat yapıldığında, kurum açısından emanet niteliğindeki bu tahsilatların gelir kaydedilmemesi, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 262'nci maddesi uyarınca 333 Emanetler Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Hatay Dörtüol Belediyesi tarafından 2017 yılında toplam 3.098,86 TL tutarında Yangın Sigortası Vergisi tahsil edildiği ve bu tutarın gelir kaydedildiği görülmüştür. Söz konusu uygulama nedeniyle, Belediyenin 2017 yılı bilançosunda 333 Emanetler Hesabı

3.098,86 TL tutarında eksik yer almaktadır. Yangın Sigorta Vergisi tahsilatlarının Büyükşehir Belediyesine aktarılmak üzere emanet hesaplarında izlenmesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Büyükşehir ilçe belediyeleri tarafından Yangın Sigorta Vergisi tahsilatı yapılması halinde tahsilatlarının Büyükşehir Belediyesine aktarılmak üzere emanet hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 17: Yevmiye Sisteminin Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği Hükümlerine Uygun Olmaması

Hatay Dörtüol Belediyesi'nce kullanılan otomasyon programında muhasebe evrakları, yevmiye numarasına ek olarak yevmiye alt numarası da verilmek suretiyle teselsül ettirilmektedir.

Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları*" başlıklı 43'üncü maddesinde aynen;

"(1)İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır.

...

(4) Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir. Gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaraları esastır.

(5) Mali yılın başında bir önceki hesap döneminden devreden hesaplar için açılış bilançosu düzenlenir. Açılış bilançosuna dayanılarak, açılış yevmiyesinin kayıtlarını sağlamak üzere bilançodaki tutarlar düzenlenecek (1) yevmiye numaralı "muhasebe işlem fişiyle" ilgili hesaplara borç ve alacak kaydedilir."

Hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere, Ödeme Emri Belgesine veya Muhasebe işlem Fişine bağlanan her bir işlem için tek bir yevmiye numarası verilmesi gerekmektedir.

Ancak; Hatay Dörtüol Belediyesi'nce kullanılan otomasyon programı, muhasebe belgelerine yevmiye numarasına ek olarak yevmiye alt numarası da verilebilmesine imkan tanımaktadır. Örneğin; 28.02.2017 tarih ve 1132 no'lu yevmiye kaydı 1132 /1, 1132 /2, 1132/3, 1132/4, 1132/5 şeklinde beş alt kod ile beş farklı konuda işlem için kullanılmıştır. Bu durum ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci yevmiyenin 1133, 1134, 1135 ve 1136 no'lu yevmiye şeklinde teselsül etmesini engellemekte ve mevzuat hükümlerine aykırı olarak geçmişe yönelik muhasebe kaydı yapılabilmesine imkan vermektedir.

Anılan mevzuat hükmü gereği Hatay Dörtüol Belediyesi'nce kullanılan otomasyon programında gerekli düzeltmelerin yapılması sağlanarak, yevmiyelerin alt kod olmadan tek bir numara ile teselsül ettirilmesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Bulgu metninde de yer aldığı üzere Hatay Dörtüol Belediyesi'nce kullanılan otomasyon programında gerekli düzeltmelerin yapılması sağlanarak, yevmiyelerin alt kod olmadan tek bir numara ile teselsül ettirilmesi gerekmektedir.

BULGU 18: Akaryakıt Alımlarında İlk Madde ve Malzemeler Hesabına Kaydedilen Tutarların Tüketilmediği Halde Giderler Hesabı Kullanılarak Aynı Gün Giderleştirilmesi

Hatay Dörtüol Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde, akaryakıt alımlarında 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabına kaydedilen tutarların tamamı tüketilmediği halde, 630 Giderler Hesabı kullanılarak aynı gün taşınır işlem fişi (giriş ve çıkış) düzenlenerek giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 113, 114, 115 ve 116'ncı maddelerinde, 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilmesi gereken mal ve malzemelerin muhasebe kayıtlarına ve giriş kaydı yapılan mal ve malzemelerin muhasebe kayıtlarından hangi hallerde çıkarılacağına ilişkin esaslar açıklanmıştır.

Genel itibariyle tüketilmek amacıyla ilgili birimlere gönderilen ya da kırılma bozulma vb. suretiyle tüketilemeyecek duruma gelen ya da hurdaya ayrılan ilk madde ve malzemeler kayıtlardan çıkarılmaktadır.

Ancak ilgili maddelerde bahsedilen hususlar gerçekleşmeden hesaplardan çıkış yapılması veya bu hususların gerçekleşmesine rağmen çıkış yapılmaması kurum stokları ile muhasebe kayıtları arasında uyumsuzluk olmasına sebebiyet verecektir. Bu durum kurum için stok takibinde risk oluşturmakta, aynı zamanda da mali tabloların hatalı olmasına sebep olmaktadır.

Hatay Dörtüol Belediyesi'nin muhasebe kayıtlarının incelenmesinde, 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının 150.04.02.01 ve 150.04.02.02 malzeme kodlarında yer alan sıvı yakıtların kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının alacak, 630 Giderler Hesabının borç kısmına kayıt yapılmıştır. Aynı gün düzenlenen taşınır işlem fişleri (giriş ve çıkış) ile akaryakıt alımlarının günlük olarak kayıtlara alındığı ve kayıtlardan çıkartıldığı görülmüştür.

Aşağıdaki tabloda bahsi geçen akaryakıt alımlarının 01.01.2017-31.12.2017 tarihleri arası 45 hakediş bazında icmali verilmiştir

Tablo 6: Akaryakıt Alımları İcmali

01.01.2017-31.12.2017 Tarihleri Arası Akaryakıt Alımları İcmali					
Stok adı	Malzeme kodu	Taşınır işlem fişi (giriş)		Taşınır işlem fişi (çıkış)	
		Miktar (kg/lt)	Tutar (TL)	Miktar (kg/lt)	Tutar (TL)
Mazot	150.4.2.2	361.075,75	1.673.614,11	361.075,75	1.673.614,11
Benzin	150.4.2.1	29.842,59	155.139,93	29.842,59	155.139,93
TOPLAM		390.918,34	1.828.754,04	390.918,34	1.828.754,04

İdare tarafından alınan ilk madde ve malzemelerin kullanıldıkları halde muhasebe kayıtlarından çıkartılmaması veya idare ambarlarında/stoklarında bulunduğu halde kullanılmış gibi muhasebe kayıtlarından çıkartılması durumunda; söz konusu hesap, gerçek durumu yansıtmayacak ve bu durum stok takibinin hatalı yapılmasına neden olacaktır. Akaryakıt alım, tüketim ve stoklarının gerçek durumu yansıtacak şekilde, izlenmesi ve kayıt altına alınması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Bulgu metninde de yer aldığı üzere akaryakıt alım, tüketim ve stoklarının gerçek durumu yansıtacak şekilde, izlenmesi ve kayıt altına alınması gerekmektedir. Mal alımlarında 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabına kaydedilen tutarların tamamı tüketilmediği halde 630 Giderler Hesabı kullanılarak aynı tarihte taşınır işlem fişi (giriş ve çıkış) düzenlenmesi, kamu idaresinin hesap ve işlemleri ile mali rapor ve tablolarının güvenilirliği ve doğruluğu açısından risk oluşturmaktadır.

BULGU 19: Proje Özel Hesabının Hatalı Kullanılması

Hatay Dörtüyl Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde, 104 Proje Özel Hesabının, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde belirtilen işlemler dışında, Türkiye İş Kurumu'nun Toplum Yararına Programlar kapsamında projeler için Belediye'ye yaptığı ödemelerin izlenmesi için kullanıldığı tespit edilmiştir.

Konu ile ilgili Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "Proje Özel Hesabı" başlıklı 61'nci maddesinde,

".. Bu hesap, dış finansman kaynağından dış proje kredisi olarak, kurum adına T.C. Merkez Bankası veya uygun görülen diğer bankalar nezdinde açılan özel hesaplara aktarılan tutarlar, bu tutarlardan yapılan giderler, verilen avanslar, açtırılan akreditifler ile avans ve akreditiflerden nakden geri alınanların ve hesap bakiyesinin değerlemesi sonucu ortaya çıkan kur farklarının izlenmesi için kullanılır."

Denilmektedir.

Toplum Yararına Program kapsamında belirli işler için çalıştırılmak üzere Hatay Dörtüyl Belediyesi'nde istihdam edilen işçilerin ücretleri Türkiye İş Kurumu Tarafından

Hatay Dörtüyl Belediyesiine aylar itibariyle transfer edilmektedir. Hatay Dörtüyl Belediyesi için emanet niteliğinde olan toplam 1.529.028,57 TL tutarındaki bu transferler, belediyece 104 Proje Özel Hesabında izlenmektedir. Bu tutarların Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 61'nci maddesinde açıklandığı üzere Proje Özel Hesabında izlenmesi mümkün değildir.

Sonuç olarak; Toplum Yararına Program kapsamında çalıştırılan işçiler için Türkiye İş Kurumu tarafından Belediyeye yapılan ödemelerin Emanetler Hesabında izlenmesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Bulgu metninde de yer aldığı üzere Toplum Yararına Program kapsamında çalıştırılan işçiler için Türkiye İş Kurumu tarafından Belediyeye yapılan 1.529.028,57 TL ödemenin Emanetler Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 20: Bazı Amme Alacaklarının Belediyece Tam ve Sağlıklı Takibinin Yapılmaması

Hatay Dörtüyl Belediyesinin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; İlan ve Reklam Vergisi, Çevre Temizlik Vergisi ve İdari Para Cezaları kapsamında tahakkuk edip kesinleşen, fakat vadesinde ödenmeyen toplam 6.776.486,93 TL alacağının olduğu ve takibinin riskli hale geldiği görülmüştür.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un; "*Kanundaki terimler*" başlıklı 3'üncü maddesine göre, tahsil dairesi terimi alacaklı amme idaresinin bu kanunu tatbik etmekle vazifeli dairesini, servisini, memur veya memurlarını ifade etmektedir.

Aynı Kanunun "*Cebren tahsil ve şekilleri*" başlıklı 54' üncü maddesine göre, ödeme müddeti içinde ödenmeyen amme alacağı tahsil dairesince cebren tahsil olunmaktadır.

Aynı Kanunun "*Ödeme emri*" başlıklı 55' inci maddesine göre ise amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 15 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir "*ödeme emri*" ile tebliğ olunur.

Kamu alacağının tahsili için İcra İflas Kanunu hükümlerinin de uygulandığı bilinmektedir. 6183 sayılı Kanun'un "*iflas yoluyla takip*" başlıklı 100' üncü maddesinde

amme alacaklarının tahsili için İcra ve İflas Kanunu hükümleri kapsamında amme borçlusunun iflasının istenebileceği de hüküm altına alınmıştır. Ayrıca amme alacaklarının tahsili konusunda dikkat edilmesi gereken bir diğer husus düzenlenen ödeme emri tebliğlerinin Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilmesidir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "*Vergi Usul Kanununun uygulanması*" başlıklı 102'nci maddesine göre, 213 sayılı Vergi Usul Kanununda belirtilen vergi inceleme yetkisi hariç olmak üzere, Belediye Gelir Şube Müdürü, Gelir Şube Müdürü olmayan yerlerde Belediye Hesap İşleri Müdürü, Hesap İşleri Müdürü olmayan yerlerde Muhasebeci, Vergi Dairesi Müdürü sıfat ve yetkisini haizdir. Vergi Usul Kanununda mahallin en büyük mal memuruna verilmiş görev ve yetkiler, Belediye Gelirleri Kanunu uygulaması yönünden belediye başkanı tarafından kullanılmaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediye başkanının görev ve yetkileri*" başlıklı 38'inci maddesinde; Belediye başkanına, belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek gibi görevler verilmiş ve bu hususlarda belediye başkanına sorumluluk yüklenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu' nun 38' inci maddesinde de kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu oldukları düzenlenmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere, vergi ve para cezaları gibi kamu alacakları 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilmektedir. Ayrıca kamu alacağının tahsili için İcra İflas Kanunu hükümlerinin de uygulandığı bilinmektedir. Bununla birlikte amme alacağının takibi ve tahsili konusunda yasal düzenlemelerle belediyelere son derece geniş yetkiler verilmiştir. Amme alacaklarının takibi ve tahsili belediyenin yetkili birimince borçlulara ödeme emri tebliği ile başlamaktadır. Bir kamu alacağının 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip edilebilmesi için, alacağın tarh ve tahakkuk edip kesinleşmesi gerekmektedir. Kamu geliri elde edilmesinde temel dayanak, kamu alacaklarının takip ve tahsil esaslarının sağlıklı bir sistem vasıtasıyla yürütülmesi ve bu konuda tam kontrolün sağlanmasıdır.

Hatay Dörtyol Belediyesinin 2017 yılı bazı gelir kalemleri incelemelerinde, tahsil dairesince tam ve sağlıklı veri paylaşımı yapılmamış ve borçlu mükellef takibi için veriler tam olarak sunulmamıştır. Tam ve sağlıklı veri paylaşımı yapılmayışının nedeni bilişim sistemi kaynaklı olduğu beyan edilmiştir. Bu durum, kamu alacaklarının takibi konusunda belediyenin zafiyet gösterdiği ve alacak takibinde tam olarak kontrol mekanizmaları oluşturulmadan kamu alacaklarının takip edildiğini göstermektedir.

Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların; belediyenin alacaklarını takip ve tahsil etmek için gereken işlemleri zamanında yapmaları ve gerekli tedbirleri almaları, kamu kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu oldukları, bununla birlikte yetkili kılınmış mercilere hesap verilebilirliği sağlamaları gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Denetim bulgusunda belirtildiği üzere, Çevre Temizlik Vergisi ve İdari Para Cezaları kapsamında tahakkuk edip kesinleşen, fakat vadesinde ödenmeyen toplam 6.776.486,93 TL alacağının olduğu ve takibinin riskli hale geldiği görülmüştür. Belediyenin kamu alacaklarını takip etmesi ve sorumluluklarını yerine getirmesi bakımından yukarıda anılan mevzuat hükümleri ve açıklamalar kapsamında hareket etmesi gerekmektedir.

BULGU 21: Belediye Şirketi Mesul Müdürünün Aynı Zamanda Bir Başka Özel Şirketin Mesul Müdür Olması Nedeniyle, Belediye ve Belediye Şirketinin Menfaatlerinin Yeterince Korunmaması

Hatay Dörtyol Belediyesi 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerinin incelenmesinde; Belediyenin şirketi Dörtyol Belde Hizmetleri İmar Ticaret Taah. Ltd mesul müdürünün, aynı alanda hizmet veren ve ihalelere katılan özel bir şirketin mesul müdürü olduğu görülmüştür.

Belediye şirketi “Dörtyol belde hizmetleri İmar Ticaret Taah. Ltd” ile şahıs şirketi “F... D... Taş.İnş.Tem.Güv.Tar.Tic.Ltd.Şti.” nin mesul müdürünün Y... D... isimli aynı şahıs olduğu tespit edilmiştir. Belediyenin aşağıda listede gösterilen pazarlıkla yapılan hizmet alımlarında 3 tekliften ikisini, Y... D...’ in mesul müdür olduğu bu iki şirketten alındığı görülmektedir.

13.01.2011 tarih 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun şirket müdürlerinin Özen ve bağlılık yükümü, rekabet yasağını düzenleyen 626' ıncı maddesinde aynen: “ (1) Müdürler ve yönetimle görevli kişiler, görevlerini tüm özeni göstererek yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini, dürüstlük kuralı çerçevesinde, gözetmekle yükümlüdürler.

...

(2) Şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemiş veya diğer tüm ortaklar yazılı olarak izin vermemişse, müdürler şirketle rekabet oluşturan bir faaliyette bulunamazlar. Şirket sözleşmesi ortakların onayı yerine ortaklar genel kurulunun onay kararını öngörebilir.

(3) Müdürler de ortaklar için öngörülmuş bulunan bağlılık borcuna tabidir.”

Denilmektedir.

Belediye şirketi Dört Yol Belde Hizmetleri İmar Ticaret Taah. Ltd'nin mesul müdürü Y... D...’in mesul müdürü olduğu iki şirketin birden aynı anda menfaatlerini gözetemeyeceği açıktır. Nitekim 2017 yılında Dört Yol Belde Hizmetleri İmar Ticaret Taah. Ltd müteahhitlik hizmetleri karşılığı Dört Yol Belediyesinden 592.878,64-TL alırken, Y... D...’in mesul müdürü olduğu diğer şirket F... D... Taş.İnş.Tem.Güv.Tar.Tic.Ltd.Şti 12.391.586,04- TL tutarında sözleşme imzalamıştır. (Tablo: 6-7)

Y... D...’in mesul müdür olduğu iki şirketin aynı anda belediye ihalelerine teklif vermesi ihalelerde açıklık ve rekabetin sağlanmasını sınırlandırmaktadır. Aşağıda tablo ’de ayrıntısı gösterildiği üzere, Belediye şirketi “Dört Yol Belde Hizmetleri İmar Ticaret Taah. Ltd” nin Dört Yol Belediyesinden pazarlık usulü ile aldığı işlerin tamamına F... D... Taş.İnş.Tem.Güv.Tar.Tic.Ltd.Şti. teklif vermiştir. 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun temel ilkelerine düzenleyen 5’ inci maddesinde aynen: ”İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.”

Denilmektedir.

Aynı kişinin mesul müdür olduğu iki şirketin aynı ihaleye teklif vermesi anılan yasa hükmüne uygun değildir.

Y... D...’in aynı anda şahıs şirketi ve belediye şirketi mesul müdürü olması, Türk Ticaret Kanunu ile Kamu İhale Kanununun hükümlerine uygun değildir. Dört Yol Belediyesi ve belediye şirketi Dört Yol Belde Hizmetleri İmar Ticaret Taah. Ltd’nin menfaatlerine aykırı olan bu durumun düzeltilmesi uygun olacaktır.

Tablo 7: 2017 Yılında F... D... Taş.İnş.Tem.Güv.Tar.Tic.Ltd.Şti Belediyeden Aldığı İhale			
Ödeme Emri Hakediş Toplamı (2016)	2.612.334,37 ₺	F... D... Taş.İnş.Tem.Güv.Tar.Tic.Ltd.Şti.	Vasıflı Vasıfsız İşçi Çalıştırılması
Sözleşme Bedeli Toplamı	7.798.406,04 ₺		
Ödeme Emri Hakediş Toplamı	4.590.969,98 ₺	F... D... Taş.İnş.Tem.Güv.Tar.Tic.Ltd.Şti.	Vasıflı Vasıfsız İşçi Çalıştırılması
Sözleşme Bedeli Toplamı	4.413.780,00 ₺		
Ödeme Emri Hakediş Toplamı	205.149,48 ₺	F... D... Taş.İnş.Tem.Güv.Tar.Tic.Ltd.Şti.	Ağaç Budama Ve Hafriyat Kaldırılması
Sözleşme Bedeli Toplamı	179.400,00 ₺		

Tablo 8: Dört Yol Belde Hizmetleri İmar Ticaret Taah. Ltd Pazarlık Usulü İle Belediyeye Yaptığı Ve F... D... Taş.İnş.Tem.Güv.Tar.Tic.Ltd.Şti. Teklif Verdiği İşler					
Ödeme Emri Tarih/No.su	Tutarı TL	İhale Yöntemi	İşin Adı	Firma adı	Teklif Alınan Firmalar
12.04.2017/2114	64.593,20-	22-d/	23 işçi çalıştırma	Belediye şirketi Dört Yol belde hizmetleri İmar Ticaret Taah. LTD	<ul style="list-style-type: none"> D... B... Hizmetleri 54.740,00 F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Tic. Ltd. Şti 55.200,00 E... İnşaat Ticaret Turizm ve Sanayi Ltd. Şti 55.660,00
12.04.2017/2115	64.593,20-	“	“	“	<ul style="list-style-type: none"> D... B... Hizmetleri 54.740,00 F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Tic. Ltd. Şti 55.200,00 E... İnşaat Ticaret Turizm ve Sanayi Ltd. Şti 55.660,00

14.04.2017/2159	64.593,20-	“	“	“	<ul style="list-style-type: none"> • D... B... Hizmetleri 54.740,00 • F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Tic. Ltd. Şti 55.200,00 • E... İnşaat Ticaret Turizm ve Sanayi Ltd. Şti 55.660,00
13.04.2017/2145	64.593,20-	“	“	“	<ul style="list-style-type: none"> • D... B... Hizmetleri 54.740,00 • F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Tic. Ltd. Şti 55.200,00 • E... İnşaat Ticaret Turizm ve Sanayi Ltd. Şti 55.660,00
13.04.2017/2144	25.275,60-	“	”	“	<ul style="list-style-type: none"> • D... B... Hizmetleri 23.800,00 • F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Tic. Ltd. Şti 24.000,00 • E... İnşaat Ticaret Turizm ve Sanayi Ltd. Şti 24.200,00
19.04.2017/2263	64.593,20-	“	“	“	<ul style="list-style-type: none"> • D... B... Hizmetleri 54.740,00 • F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Tic. Ltd. Şti 55.200,00 • E... İnşaat Ticaret Turizm ve Sanayi Ltd. Şti 55.660,00
26.05.2017/3151	64.592,92-	“	“	“	<ul style="list-style-type: none"> • D... B... Hizmetleri 54.740,00 • F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Tic. Ltd. Şti 54.970,00 • E... İnşaat Ticaret Turizm ve Sanayi Ltd. Şti 55.200,00
26.05.2017/3150	64.592,92-	“	“	“	<ul style="list-style-type: none"> • D... B... Hizmetleri 57.040,00 • F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Tic. Ltd. Şti 57.500,00 • E... İnşaat Ticaret Turizm ve Sanayi Ltd. Şti 57.270,00
21.06.2017/3935	54.280,00-	“	“	“	<ul style="list-style-type: none"> • D... B... Hizmetleri 46.000,00 • F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Tic. Ltd. Şti 46.575,00 • H... S... 47.150,00
21.06.2017/3936	61.171,20-	“	“	“	<ul style="list-style-type: none"> • D... B... Hizmetleri 51.840,00 • F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Tic. Ltd. Şti 52.488,00 • H... S... 53.136,00

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Denetin bulgusunda da belirtildiği üzere, belediye şirketinin ve yine belediyeden ihale alan özel bir şirketin mesul müdürünün aynı kişinin olması, Türk Ticaret Kanunu ile Kamu İhale Kanununun hükümlerine uygun olmadığı gibi Dört Yol Belediyesi ve belediye şirketi Dört Yol Belde Hizmetleri İmar Ticaret Taah. Ltd'nin menfaatlerine aykırıdır.

BULGU 22: İhale Bedellerinin Ödenmesinde Vergi ve Sosyal Güvenlik Prim Borcu Olmadığına Dair Belgeyi Aramaksızın İşlem Yapılması

Hatay Dört Yol Belediyesi 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerinin incelenmesinde; ihale bedellerinin ödenmesinde vergi ve sosyal güvenlik prim borcu olmadığına dair belge aramaksızın işlem yapıldığı, amme alacağı ödenmeden yapılmayacak işlemler ile ihaleye katılımda yeterlilik konusundaki yasal düzenlemelere uygunluğu sağlanmaya yönelik özen gösterilmediği tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun “İhaleye Katılımda Yeterlik Kuralları” başlığını taşıyan 10 uncu maddesinde;

“... ”

c) *Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu,*

d) *Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş vergi borcu”* olan isteklilerin ihale dışı bırakılacağı hüküm altına alınmıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 22/A maddesinde ise; amme alacağı ödenmeden yapılmayacak işlemler ile işlem yapanların sorumlulukları düzenlenmiştir. Madde hükmünde aynen: “10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermaye işletmelerinin yapacağı her türlü ödemeler ile bunların dışında kalan ve 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların bu Kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları ödemeler ile kanun, kararname ve diğer mevzuatla nakdi olarak sağlanan Devlet yardımları, teşvikler ve destekler nedeniyle yapılacak ödemelerde

...

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan bina inşaat harcı ve yapı kullanma

izin harcına mevzu işlemlerde; Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğu getirmeye, bu kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Takibata selahiyetli tahsil dairesince, bu madde kapsamında getirilen zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara ikibin Yeni Türk Lirası idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. İdari para cezasına karşı tebliğ tarihini takip eden otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılabilir.”

Denilmektedir.

11.09.2013 tarih ve 28762 no.lu Resmi Gazetede yayımlanan Tahsilat Genel Tebliğ (Seri: A, Sıra No: 5) ile 01.11.2013 tarihinden itibaren uygulanmak üzere, “Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler ile İşlem Yapanların Sorumlulukları" şu şekilde düzenlemiştir: “*Bu Tebliğ ile zorunluluk getirilen vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgeyi aramadan ödeme/işlemleri yapan kurum ve kuruluşlara, borçlunun bağlı bulunduğu takibe selahiyetli tahsil dairesince idari para cezası tatbik edilecektir. Bu cezalar hakkında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanacaktır.*

2008 yılında 6183 sayılı Kanuna eklenen 22/A maddesinde idari para cezası tutarı 2.000,- lira olarak belirlenmiştir. 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesi gereğince, özel kanunlarında maktu olarak belirlenen idari para cezalarının her yıl 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranına göre artırılması gerektiğinden, bu madde uyarınca verilecek idari para cezaları yıllar itibarıyla aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 9: Yıllar İtibarıyla İdari Para Cezası Tutarları	
Yıllar	İdari Para Cezası Tutarı (Lira)
2008	2.000,00
2009	2.240,00
2010	2.289,00
2011	2.465,00
2012	2.717,00
2013	2.928,00

Bu Tebliğ ile zorunluluk getirilen vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgeyi aramadan ödeme/işlemleri yapan kurum ve kuruluşlara, her bir ödeme/işlem için ayrı ayrı olmak üzere belgenin aranılması gereken yılda uygulanacak olan idari para cezası tutarı esas alınarak idari para cezası verilecektir. Bu madde hükmüne göre verilen idari para cezasının, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenmesi gerekmektedir.

Aşağıda tabloda gösterildiği üzere, 4734/ 22-d'ye göre yapılan mal ve hizmet alımlarında “vergi ve sosyal güvenlik prim borcu yoktur” yazısı aranmadan ihaleye katılım sağlanmış ve yüklenici firmalara ödeme yapılmıştır. Harcama yetkilileri tarafından sorumluluk üstlenilmiştir.

Hatay Dörtüyl Belediyesi ihaleye katılım ve ihale bedelinin ödenmesine yönelik işlemlerinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunu ile getirilen düzenlemelere uygunluğu sağlamamıştır. İhaleye katılım kurallarına uygunluğun sağlanması ve amme alacaklarının tahsilinin takibi konusunda gerekli özenin gösterilmesi uygun olacaktır.

Tablo 10: “Borcu Yoktur” Yazısı Olmadan Yapılan Ödemeler					
Ödeme Emri Tarih/No.su	Tutarı TL	İhale Yöntemi	İşin Adı	Firma Adı	Sorumluluğu Üstlenen
12.04.2017/2114	64.593,20-	22-d/	23 işçi çalıştırma	Belediye şirketi Dörtüyl Belde Hizmetleri İmar Ticaret Taah. LTD	Ö... A... (Özel Kalem Md)
12.04.2017/2115	64.593,20-	“	“	“	Ö... A... (Özel Kalem Md)
14.04.2017/2159	64.593,20-	“	“	“	A... A... (Park ve Bahçeler Md. Vk.)
13.04.2017/2145	64.593,20-	“	“	“	M... A... (Temizlik İşleri Md.)
13.04.2017/2144	25.275,60-	“	“	“	M... G... (Çevre Koruma Kontrol Md.)
19.04.2017/2263	64.593,20-	“	“	“	O... S... (Fen İşleri Md.Vk.)
26.05.2017/3151	64.592,92-	“	“	“	A... A... (Park ve Bahçeler Md.)

					Vk.)
26.05.2017/3150	64.592,92-	“	“	“	G... T... E... (Emlak İstimlak Md.Vk.)
11.04.2017/2083	5.400,00-	“	Başkanlık misafirlerine yemek bedeli. 450 kişilik	“	Ö... A...(Özel Kalem Md)ve K... B... (Mali Hizmetler Md)
30.05.2017/3295	40.143,60-		İhale 5900 kişilik	D... yemekçilik	Ö... A...(Özel Kalem Md)
30.05.2017/3289	10.800,00-		İhale 5000 kişilik tatlı	D... yemekçilik	Ö... A...(Özel Kalem Md)
21.06.2017/3935	54.280,00-	“	Personel çalıştırma	Dört Yol belde hizmetleri İmar Ticaret Taah. LTD	M... S... (İnsan Kaynakları Md.)
21.06.2017/3936	61.171,20-	“	Hizmet alımı Personel çalıştırma	Dört Yol belde hizmetleri İmar Ticaret Taah. LTD	A... T... (Yazı İşleri Md. Vk.)
24.08.2017/5421	66.268,80-	“	Kapalı Çarşının çatısının yapım bedeli	Z... Hurda metal F... K...	Fen işleri md. O... S...
24.08.2017/5420	39.877,98-	“	Türbe, vatandaş evi, dükkan yapım	Z... Hurda metal F... K...	O... S... (Fen İşleri Md.)
24.08.2017/5419	44.719,64-	“	Yol yapım çalışmaları ve ihata duvarı yapımı	S... metal	O... S... (Fen İşleri Md.)
24.08.2017/5416	53.100,00-	“	Çöp ve moloz temizlik bedeli	B... İnşaat	O... S... (Fen İşleri Md.)
24.08.2017/5414	34.544,033-	“	Yeniköy mahallesi yeni caminin çevre duvarı yapım işi	B... İnşaat	O... S... (Fen İşleri Md.)
12.10.2018/6304	122.837,71-	Açık ihale	Özel güvenlik hizmeti alımı	Ç... Savunma ve Özel Güvenlik	Ö... A...(Özel Kalem Md)
11.10.2017/6288	5.015,00	22/d	KOSGEB Yeni Girişimcilik Eğitim Bedeli	K... Patent	U... T... (Kültür ve Sosyal İşler Müdür Vk.)
08.11.2017/6810	177.948,72-	Açık İhale	Küskülük Malzeme Alımı	F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Ticaret LTD. ŞTİ	O... S... (Fen İşleri Md.)
07.12.2017/7758	133.557,12-	Açık İhale	Küskülük Malzeme Alımı	F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Ticaret LTD. ŞTİ	O... S... (Fen İşleri Md.)

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Denetim bulgusunda belirtildiği üzere, Hatay Dörtüyl Belediyesi'nin mal ve hizmet alımlarında “vergi ve sosyal güvenlik prim borcu yoktur” yazısı aranmaksızın ihaleye katılım ve ihale bedelinin ödenmesine yönelik işlemleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunu ile getirilen düzenlemelere uygun değildir. İhaleye katılım kurallarına uygunluğun sağlanması ve amme alacaklarının tahsilinin takibi konusunda gerekli özenin gösterilmesi gerekmektedir.

BULGU 23: İhalelerde Devlet İhale Kanununun Temel İlkelerine Uygunluğun Sağlanmasına Yeterli Özen Gösterilmemesi

Hatay Dörtüyl Belediyesi 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerinin incelenmesinde; 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun temel ilkelerine uygunluğun sağlanmasına yeterli özen gösterilmediği; bu nedenle belediye ihalelerinde ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasında yetersiz kalındığı görülmüştür.

Hatay Dörtüyl Belediyesi'nin “Kat Karşılığı İnşaat (61 ada 52 Parsel)” işinin ihalesi 03.08.2017 tarihinde saat 14.00’de yapılmıştır. Anılan işin ihalesine yeterli bulunan 5 firma teklif vermiştir. Teklif Mektubu, idarenin asgari şart olarak talep ettiği bağımsız bölümlere ilave olarak, firmanın idarede kalmasını teklif ettiği bağımsız bölümlerin toplam değerini gösteren mektup ve idareye verilecek payları metrekare ve değer olarak gösteren bir listeden oluşmaktadır.

Firmalar, teklif mektubunda teklif ettikleri ilave bölümlerin toplam değerini ve idarenin ilan ettiği metrekare ve değeri gösterilen bağımsız bölümleri gösteren liste üzerinde teklif ettikleri bağımsız bölümleri belirtmişlerdir.

İdarenin teklif formunda yer alan listedeki bağımsız bölüm toplam metrekaresi projede belirlenenden daha az gösterilmiştir. İşin projesinde, Kaks alanı 39.345,00 m², Toplam kat alanı 47.556,00 m² belirlenmişken, idareye ayrılacak bölümlerin gösterildiği teklif formu eki listede toplam alan 33.252,00 m² olarak belirtilmiştir.

Firmalar metrekaresi hatalı olan bu liste üzerinden teklif vermişlerdir. Teklif veren firmaların 2’si teklif ettikleri tutar yüksek olmasına rağmen, teklif formunda belirttikleri toplam tutar ile eki listede bağımsız bölümlerin toplam tutarlarının farklı olmasından dolayı

“aritmetik toplama hatası” tespiti ile 03.08.2017 tarih ve saat:15.05 de hazırlanan tutanakla elenmiştir.

İşin ihale dosyası incelendiğinde, aritmetik toplam hatası nedeniyle elenen iki firmadan;

- Ü... İnş. Pak. Nak. San. ve Tic. Anonim ŞTİ. Ortak Girişimin teklif mektubuna idarenin asgari istediği bağımsız bölümlerin toplam değeri ile ilave teklif ettikleri bölümleri (30.697.500,00-+ 11.006.500,00-=41.604.000,00-TL) toplayarak, toplam değer yazdıkları,
- Y... Gıda İnş. Emlak Taah. San. Ve Tic. LTD ŞTİ. Teklif formunda yer alan toplam değer ile eki listedekinin toplamının farklı olduğu görülmektedir.

Tablo12’de görüldüğü üzere, “Aritmetik toplam hatası” nedeniyle elenen iki firmanın teklifi, ihaleyi alan A... Grup Yapı Turizm Nakliye Gıda San. Ve Tic. LTD ŞTİ.’nin çok üzerindedir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanununun ilkeleri düzenleyen 2 inci maddesinde aynen: “*Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.*” 3 üncü maddesinde ise, “*Bu Kanunda yazılı işleri yaptırmaya ve ihaleye, idarelerin ita amirleri yetkilidir.*”

Denilmektedir.

Teklif formu eki listede bağımsız bölümlerin alanını projedeki metrekaleden daha az belirlemek gibi bir hata yapan idarenin, aritmetik hatadan dolayı yüksek teklifleri elemesi; ihaleye daha yüksek teklif verildiği görüldüğü halde ihale yetkilisinin ihaleyi iptal etmek yerine onaması kamu menfaatlerinin yeterince gözetilmediğini göstermektedir.

İhalelerde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ilkelerine uygunluğun sağlanmasına ve kamu menfaatlerinin gözetilmesine gerekli özenin gösterilmesi uygun olacaktır.

Tablo 11: Verilen Teklifler				
	Teklif Veren Firmalar	Teklif Tutarı (TL)	Teklif Formu Eki İdarenin Alacağı Yerlere ve Bedellerine İlişkin Liste Toplamı	Elenme Nedeni
1	Y... Gıda İnş. Emlak Taah. San. Ve Tic. LTD ŞTİ.	12.876.000,00-	14.903.000,00-	Aritmetik toplam hatası (2886 SK md.40)
2	A... Grup Yapı Turizm Nakliye Gıda San. Ve Tic. LTD ŞTİ.	7.438.000,00-	7.438.000,00-	İhaleyi alan firma
3	F... İnş. Tic. Turz ve San LTD ŞTİ.	7.262.000,00-	7.262.000,00-	Düşük teklif
4	G... Gayrimenkul İnş San. Tic. LTD ŞTİ- G... Akaryakıt İnş San. Tic. LTD ŞTİ	20.898.500,00-	20.898.500,00-	Teklif çizelgesinde tahrifat yapılmış. (2886 SK md. 40)
5	Ü... İnş. Pak. Nak. San. ve Tic. Anonim ŞTİ. Ortak Girişim	41.604.000,00-	11.006.500,00-	Aritmetik toplam hatası (2886 SK md.40)

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Denetim bulgusunda belirtildiği üzere, ihalelerde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ilkelerine uygunluğun sağlanmasına ve kamu menfaatlerinin gözetilmesine gerekli özen gösterilmelidir.

BULGU 24: Kamu İhale Kanunda Belirlenen Parasal Limitler Dâhilinde Yapılacak Harcamaların Yıllık Toplamının, Bütçeye Bu Amaçla Konulan Yasal Limitleri Aşması

Hatay Dörtüyl Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; 2017 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulü ile yapılan alımlarda, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu' nun 21 ve 22' nci maddelerinde belirlenen limitlerin aşıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62' inci maddesinin (ı) bendine göre, 4734 sayılı Kanunun 21 ve 22' nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.

Kamu İhale Genel Tebliği "4734 sayılı Kanunun 62' nci maddesinin (ı) bendinin

uygulanmasına ilişkin açıklamalar” başlıklı 21’ inci maddesinde özetle;

4734 sayılı Kanuna göre açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulü, temel ihale usulleridir. Ancak temel ihale usullerinden biri ile alım yapılamadığı hallerde diğer usul ve yöntemlerle alım yapılması öngörülmüştür. Kanunun 21 ve 22’ nci maddelerinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapacakları harcamaların yıllık toplamının idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin % 10’ unu aşamayacağı öngörülmüştür. Bu düzenleme ile Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar tarafından yapılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin harcamaların, 4734 sayılı Kanunda belirtilen temel ilkelere ve usullere uygun bir şekilde yapılması amaçlanmıştır.

Anılan yasal düzenlemeler çerçevesinde, kurumların pazarlık usulü (4734-21/f) ve temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar hariç olmak üzere doğrudan temin usulü (22/d) ile yapacakları alımların, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin % 10’ unu aşmaması gerekmektedir.

Kamu İhale Genel Tebliği’ ne göre; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’ nun 21’ inci maddesinin (f) bendi ve 22’ nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşlar, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alacaklardır. Kurum ve kuruluşlar, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranını hesaplayacaklardır. Burada önemli olan husus, ilgili veya bağlı birimlerin değil kurum veya kuruluşun toplam ödeneklerinin % 10’unun aşıp aşılmamasıdır.

Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, ihale ve harcama yapmaya yetkili birimlerinin 4734 sayılı Kanunun 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yaptıkları harcamalarının, toplam ödeneklerinin % 10 oranını aşıp aşmadıklarını takip edeceklerdir. Kurum ve kuruluşlar ilgili veya bağlı birimlerine mal ve hizmet alımı ile yapım işleri ödeneklerinin aktarılması ile ilgili işlemleri yaparken veya bunların harcamalarını belirlerken bu durumu göz önünde bulunduracaklardır.

Aşağıdaki tabloda, Hatay Dörtüol Belediyesinin 2017 yılında mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için belirlenen ödenek tutarları, harcamalar ve ödeneklerin % 10’unu aşan kısmı gösterilmiştir. Tabloda, Kanunun 21’ inci maddesinin (f) bendi ile 22’ nci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitlerin toplamı dikkate alınırken, mal ve hizmet alımları ile

yapım işleri için ayrılan ödenek tutarları ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Hatay Dörtüol Belediyesi 2017 yılında pazarlık ve doğrudan temin usulleri ile yaptığı mal, hizmet ve yapım işi alımlarında, belediye bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin % 10 olan tutarını, 25.503.580,98 TL aşmıştır.

Tablo 12: 2017 yılı 4734 Sayılı Kanununun 21/f ve 22/d Maddeleri Kapsamında Yapılan Belediye Harcamalarının %10 Sınırını Aşan Kısmı

Dönemi: 1 Ocak- 31 Aralık 2017						
Harcama Türü	Genel Toplam (TL)	%10 Sınırı (TL) (A)	22-d Harcama (TL)	21-f Harcama (TL)	21-f ve 22-d Harcama Toplamı (TL) (B)	%10 Limitini Aşan Tutar (TL) (A-B)
Mal Alımları	11.077.200,00	1.107.720,00	2.349.706,19	0,00	2.349.706,19	-1.241.986,19
Hizmet Alımları	25.845.250,00	2.584.525,00	15.273.994,33	0,00	15.273.994,33	-12.689.469,33
Yapım İşleri	24.678.500,00	2.467.850,00	14.039.975,46	0,00	14.039.975,46	-11.572.125,46
TOPLAM	61.600.950,00	6.160.095,00	31.663.675,98	0,00	31.663.675,98	-25.503.580,98

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22' nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların Kanunda belirtilen temel ilkelere ve usullere uygun bir şekilde yapılması amaçlanmıştır.

Doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımların usulüne uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu mali yönetim sistemine giren, iç kontrol anlayışı kapsamında mevzuata uygunluğun göz önünde tutularak, doğrudan temin yönteminin uygulamasında idarelerin nakit planlaması odaklı bir yaklaşımla, mevzuata aykırı olmamak üzere faaliyetlerini planlamaları ve uygulamaları gerekmektedir.

Bununla birlikte doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımlara ilişkin işlemlerin açıkça mevzuata aykırılığı söz konusu olmasa bile, 4734 sayılı Kanunun temel ilkeleri ve risk

unsurları da göz önünde tutularak, faaliyetlerin kamu yararına uygun olarak yürütülmesi için, idareler tarafından planlanma, kontrol ve sorumluluk mekanizmalarının geliştirilmesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içerisinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22' nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların Kanunda belirtilen temel ilkelere ve usullere uygun bir şekilde yapılması ve doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımların usulüne uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 25: Muhtaçlık Değerlendirmesi Yapılmadan ve Hangi İş İçin Ne Kadar Malzeme Kullanıldığına İlişkin Belge Düzeni Oluşturmadan, Vatandaşlara Mal Alımı ve/veya Konut Onarımı Yoluyla Destek Sağlanması Suretiyle Kamu Kaynaklarının Kötüye Kullanılması Riski Yaratılması

Hatay Dörtüyl Belediyesi 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerinin incelenmesinde;

- Vatandaşın talebi ve muhtaç olduğuna ilişkin bir değerlendirme yapılmadan malzeme alındığı ve onarım yapıldığı,
- Birden çok işin yapıldığı ihalelerde her bir işin metrajı ayrı ayrı hazırlanmadığı,
- Vatandaşa malzeme alımı veya evinin onarımı yapılmış olmasına rağmen, belgelerin belediyeye mal alınmış gibi düzenlendiği, görülmüştür.

Belediye tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu 22-d maddesinde düzenlenen doğrudan temin usulü ile vatandaşlara yardımı da içeren malzeme alımı ve onarım işleri yaptırılmıştır.

Yapılan işlere ilişkin ödeme emirleri ve diğer kanıtlayıcı belgelerde; vatandaşın talebini gösteren bir belge ve muhtaçlık durumuna ilişkin bir değerlendirme bulunmamaktadır. Görevliler tarafından bu şekilde yapılan yardımlarda şifahi talep alındığı ve/veya başkan oluru ile yapıldığı beyan edilmiştir. Muhtaç olduğuna ilişkin bir kanıt olmayan ve konut sahibi vatandaşa yardım yapılması, ilçenin ortak ihtiyaçları için tahsis olunan kamu kaynaklarının amaca uygun kullanımını riske etmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu 22-d maddesine göre yapılan işlerde, bir defada birden

çok iş yapıldığı halde her bir işin metrajı ayrı ayrı hazırlanmamıştır. Örneğin, 17.05.2017 tarih ve 2928 sayılı ödeme emri ile 17.523,00-TL tutarında 9 kapı, 22 pencere ve 6 küçük pencere alımı yapılmış, bir vatandaşın evinin ve Kuzuculu Orman Müzesi lojmanının kapı ve pencereleri değiştirilmiştir. Yine 47.384,00-TL tutarındaki 17.03.2017 tarih ve 1499 sayılı ödeme emri ve eki belgelerden, 2 vatandaşa fayans, tavan, dış cephe sıvası, briket duvar, elektrik, su tesisatı ve Türk Ocağına (115 m2) fayans yapıldığı görülmektedir. Bu işlerde, alınan malzemenin ne kadarının, nerede kullanıldığı açıkça belirtilmemiş ve metrajı çıkarılmamıştır. Bu durumda, alınan malzemenin amacı dışında kullanılmasına önleyecek, herhangi bir kontrol mekanizması kalmamıştır.

Vatandaşa malzeme alımı veya evinin onarımı yapılmış olmasına rağmen, belgeler belediyeye mal alınmış gibi düzenlenmiştir. Doğrudan Temin Onay Belgesi, muayene ve kabul komisyonu tutanağı, birçok alımda imalat olmasına rağmen, hepsinde mal alımı gibi düzenlenmiş, vatandaş ve diğer kamu kurumları için yapılan malzeme alımı ve onarım işlerinin adına iş yapılan vatandaş ve ilgili kamu kurumun teslim alındığına ilişkin tutanak yapılmamıştır. Örneğin, 30.05.2017 tarih ve 3317 sayılı 32.160,90-TL tutarındaki ödeme emri ve eki 26.05.2017 tarihli iş olurunda iş “Altınçağ mahallesi Hürriyet ilkokulu çatı yapımı, Askeriye tribün yapımı, Atatürk parkı bank eksiklikleri ve piknik masamı yapımı” olarak tanımlanmıştır. Bu çerçevede, çeşitli kalınlıkta profil, saç ve mahya alımı yapılmıştır. Anılan imalatların yapıldığı ve teslim alındığını gösteren bir belge mevcut değildir.

Yukarıda açıklandığı şekilde vatandaşa yardım adı altında ev onarımları yapılması ve malzeme alınması, kamu kaynaklarının kötüye kullanılması riskini yaratmaktadır. Nitekim denetim sırasında yapılan tespitler vatandaşlara daha fazla iş yapıldığını gösterirken, yapılan işlere ilişkin görevlilerin sunduğu belge ve bilgiler bu tespitlerin tümünü içermemektedir. Üstelik sunulan bilgilerin bir kısmı belgeye değil, beyana dayanmaktadır. Kamu kaynaklarının kötüye kullanılması riskini ortadan kaldıracak kontrol mekanizmaları geliştirilmesi ve mevzuatın öngördüğü belge düzeninin sağlanması uygun olacaktır.

Tablo 13: Vatandaşın Konutunda Yapılan İşlere İlişkin Denetimde Yapılan Tespit				
Ödeme Emri				
Tarih/No.su	Tutarı	İhale Yöntemi	Yapılan İş	Muhtaçlık Değerlendirmesi
17.03.2017/1499	47.384,00-	22-d	- 2 vatandaşın için Fayans, duvar, tavan, dış cephe, sıva, briket duvar, elektrik, su tesisatı yapımı - Türk ocağı fayans yapımı	- Vatandaşın talebi yok, - muhtaçlık değerlendirmesi yok, - teslim aldığına ilişkin imza yok.
30.03.2017/1746	15.340,00-	22-d	2 vatandaşın kapı ve penceresi yapılmış	- Vatandaşın talebi, durumuna ilişkin bilgi yok. - İşin metrajı yok.
17.05.2017/2928	17.523,00-	22-d	Bir vatandaş ve Orman Müzesi lojmanı için kapı, pencere değişimi	- Vatandaşın talebi yok, - muhtaçlık değerlendirmesi yok, - teslim aldığına ilişkin imza yok. - İşin metrajı yok.
05.06.2017/3594	33.143,11-	22-d	Kalıp, Beton, Duvar, Demir	- Başkanlık oluru ve şifahi tespit - İşin metrajı yok.
23.06.2017/4104	11.345,00-	22-d	- Bir vatandaş için Duvar, Sıva, Fayans - Bir vatandaş için Mutfak Tezgahı	Başkanlık oluru (Ödeme Emrinde Mezar ve şehitlik bakım gideri açıklaması var) - İşin metrajı yok.
05.09.2017/5533	16.520,00-	22-d	Karakese mah. Balcı Sokakta sıva yapılması işi	- Başkanlık oluru - Vatandaşın talebi, - sıva yapılan yerin neresi olduğu - muhtaçlık durumuna ilişkin bilgi yok. - İşin metrajı yok.
11.09.2017/5642	66.626,34-	22-d	Beton, Kalıp, Duvar, Sıva, Fayans, Çatı, Asma Tavan, Boya, Pencere, Kapı, Demir Kapı, Tesisat,	Başkanlık oluru ve şifahi tespit İşin metrajı yok.

Tablo 14: Vatandaşa Yapılan Yardımlar (Denetimde Talep Üzerine Görevliler Tarafından Hazırlanan)

Mahalle	Ödeme Emri Tarih/sayı	Olur Tarihi	Vatandaşın İsmi	Yapılan İş	İşin Metraji	İşin Tutarı	Dilekçe Tarihi	Değerlendirme
Ocaklı Mah.	23.06.2017/4104	27.1.2017	A... M..	Duvar, Sıva, Fayans	56 M ³ , 726 M ² , 222 M ²	5.600,00, 10.164,00, 7.770,00	27.1.2017	Başkanlık Oluru Ve Şifahi Tespit
Çaylı Mah.	23.06.2017/4104	15.5.2017	A... G...	Mutfak Tezgahı	8 M ²	680	14.4.2016	Başkanlık Oluru
Yeşil Mah.	05.06.2017/3594	27.2.2017	M... A...	Kalıp, Beton, Duvar, Demir	152,12 M ² , 30,74 M ³ , 40,50 M ³ , 2862 Kg	2.890,28, 3.996,02, 4.050,00, 5.580,09	27.2.2017	Başkanlık Oluru Ve Şifahi Tespit
Karakese Mah.	05.09.2017/5533		T... E...	Sıva	1000 M ²	14.000,00	-	Başkanlık Oluru
Kışlalar Mah.	11.09.2017/5642	1.8.2017	M...T...	Beton, Kalıp, Duvar, Sıva, Fayans, Çatı, Asma Tavan, Boya, Pencere, Kapı, Demir Kapı, Tesisat,	65,30 M ³ , 36 M ² , 24 M M ³ , 240 M ² , 154 M ² , 121 M ² , 100 M ² , 240 M ² , 2 Adet, 2 Adet, 1 Adet, 1 Adet	8.489,00, 684,00, 2.400,00, 3.360,00, 5.390,00, 7.260,00, 2.000,00, 1.680,00, 700,00, 500,00, 1.000,00, 3.000,00	15.6.2017	Başkanlık Oluru Ve Şifahi Tespit

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Denetim bulgusunda açıklandığı üzere, muhtaçlık değerlendirilmesi yapılmadan ve hangi iş için ne kadar malzeme kullanıldığına ilişkin tespit yapılmadan, vatandaşa yardım adı altında ev onarımları yapılması ve malzeme alınması, kamu kaynaklarının kötüye kullanılması riskini yaratmaktadır. Kamu kaynaklarının kötüye kullanılması riskini ortadan kaldıracak kontrol mekanizmaları geliştirilmeli ve mevzuatın öngördüğü belge düzeninin sağlanmalıdır.

BULGU 26: İhale İle Yapılan Mal Alımlarında Kamu Kaynaklarının Kötüye Kullanılmasını Önleyecek Kontrollerde Zafiyetler Olması

Hatay Dörtüol Belediyesi 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerinin incelenmesinde; ihale ile yapılan mal alımlarında ihtiyaçların en iyi şekilde karşılanmasını ve kamu kaynaklarının kullanımını güvence altına alacak kontrollerde zafiyetler olduğu, iş artışlarının usulüne uygun yapılmadığı görülmüştür.

Belediye yapım işlerinde kullanılan hafriyat (küsülük) malzemesini açık ihale usulü ile temin etmiştir. F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Ticaret Ltd. Şti'ne ihale edilen, sözleşme bedeli 480.000,00 TL olan işin dosyası incelendiğinde, aşağıdaki kontrol zafiyetleri tespit edilmiştir:

Mal alım sözleşmesi ve ihale dosyasında malın teslim yeri, kullanım yerine göre belirlenmemiştir.

İşe ilişkin mal alım sözleşmesinin 10.1.1 maddesinde, malın teslim yeri “Dörtüol Belediyesi Fen İşleri Garaj Amirliği Şantiyesi sahasına ve Dörtüol ilçe Sınırları içerisinde İdarece gösterilen yerler” olarak belirtilmiştir. 10.3.1 maddesinde ise “Söz konusu mal, 6 ay içerisinde peyder pey Dörtüol Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğünün istediği miktarda ve gösterdiği yere dökülecektir” denilmektedir.

Söz konusu işte, teslim yerlerini ve miktarlarını belirleyen bir iş programı hazırlanmamış ve sözleşmeye eklenmemiştir. Malın peyder pey teslim edildiği yerler ve miktarlara ilişkin idarede tutanak bulunmamaktadır. Bu durumda ihale konusu hafriyat malzemesi Belediyesi Fen İşleri Garaj Amirliği Şantiyesi sahasına teslim edilmiş olduğu anlaşılmaktadır. (Küsülük) malzemesinin yapısı itibariyle uzun süre depolanmasının ve korunmasının neredeyse imkânsız olduğu da göz önüne alınırsa, söz konusu malzemenin hangi tarihte, nereye ne kadar teslim edildiği sorusu yanıtızsız kalmaktadır.

27.11.2017 tarihli mal alım işi kesin kabul tutanağında “27.11.2017 tarihinde işyerine (kabul için öngörülen yere) gidilerek, mal alım işinin sözleşme ve eklerine uygun olduğu kabule engel olabilecek eksik, kusur ve arıza bulunmadığı görülmüştür” denilerek, tutanak düzenlemiştir. Oysa sözleşmede, malın 15.05.2017- 15.11.2017 tarihleri arasında 6 ayda teslimi öngörülmektedir. Yani bir defada mal teslim edilmiş gibi tutanak düzenlenmiştir. Üstelik iş bittiği halde, malzemenin teslim yerleri ve miktarları tutanakta açıkça belirtilmemiş,

“kabul için öngörülen yere” gibi kapalı bir ifade kullanılmıştır.

Ayrıca Mal Alım İşi Kesin Kabul Tutanağı sözleşme bedeli 480.000,00-TL mal için düzenlenmiştir. Oysa 18.11.2017 tarih ve 39827875 sayılı Fen İşleri Müdürünün imzaladığı iş artış kararına göre, % 20 iş artışı ile birlikte sözleşme bedeli 576.000,00-TL (480.000,00+ 96.000,00= 576.000,00) olmuştur. İdarenin sunduğu belgeler ve açıklamalar, mal alımına ilişkin kabul tutanaklarının hazırlanmasında da yeterli kontrollerin yapılmadığını işaret etmektedir.

İş artışı ihtiyacına ilişkin bir rapor hazırlanmamış, yetkili mercilerden iş artış onayı alınmamıştır.

Anılan işe ilişkin ihale dosyasında iş artışı ihtiyacının dayanağını oluşturacak rapor ve benzeri bir belge bulunmamaktadır. İhale dosyasındaki iş artışına ilişkin tek belge Fen İşleri md. vk.’nin yükleniciye yazdığı 08.11.2017 tarih, 39827875 sayılı iş artışı yazısıdır. Aynı kişi iş artışı kararını almış, bildirmiş ve onaylamıştır.

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği’nin “Kamu ihale mevzuatına göre yapılan alımlarda aranacak diğer belgeler” başlıklı 50’inci maddesinin (ç) bendinde, sözleşmede öngörülmeyen iş artışının zorunlu hale gelmesi ve bu artışın yüklenicisine yaptırılması halinde, buna ilişkin onay belgesi ve ek kesin teminata ilişkin belgenin hak ediş dosyasına eklenmesi gerektiği belirtilmiştir. Söz konusu madde gereğince ilave işler ihale bedelini veya ihaleye esas projeleri değiştirdiği takdirde, bu işler için yetkili mercilerden onay alınması ve alınan onayın hak edişe eklenmesi gerekmektedir. İş artışında, yüklenici ile imzalanan sözleşmede değişikliğe gidilmekte ve bu nedenle de idarenin onayına ihtiyaç duyulmaktadır. Söz konusu durumda onay alınacak yetkili merci, ihalenin her aşamasından sorumlu ihale yetkilisidir.

Yukarıda açıklandığı üzere, Hatay Dörtüyl Belediyesi mal alımlarında, ihtiyaç belirlemesinden kesin kabul işlemlerine kadar, ihale sürecinin bütününde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği’nde belirlenen belge düzenine ve prosedürlere uygun işlem yapmayarak, kamu kaynaklarının kötüye kullanılma riski yaratmaktadır. İhale işlemlerinin yasal düzenlemelere uygunluğu sağlayacak şekilde belgelendirilmesi ve kontrollerin güçlendirilmesi uygun olacaktır.

Tablo 14: Hafriyat (Küskülük) Malzeme Alımına İlişkin Ödemeler			
İhale tarihi: 15.05.2017 İşin adı: Hafriyat (Küskülük) malzeme alımı Sözleşme bedeli: 480.000,00-TL İşin süresi: 6 ay, 15.11.2017			
Ödeme Emri			
Tarih/No.su	Tutarı	İşin Konusu	Yüklenici Firma
06.07.2017/4376	169.920,00-	Hafriyat (Küskülük) Malzeme Alımı	F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Ticaret LTD. ŞTİ
05.10.2017/6203	198.240,00-	Küskülük Malzeme Alımı	F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Ticaret LTD. ŞTİ
08.11.2017/6810	177.948,72-	Küskülük Malzeme Alımı	F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Ticaret LTD. ŞTİ
07.12.2017/7758	133.557,12-	Küskülük Malzeme Alımı	F... D... Taşımacılık İnş. Temizlik Güvenlik ve Tarım Ticaret LTD. ŞTİ

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Denetim bulgusunda da belirtildiği üzere, mal alımlarında, ihtiyaç belirlemesinden kesin kabul işlemlerine kadar, ihale sürecinin bütününde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nde belirlenen belge düzenine ve prosedürlere uygun işlem yapılarak, kamu kaynaklarının kötüye kullanılma riski önlenmelidir. İhale işlemlerinin yasal düzenlemelere uygunluğu sağlayacak şekilde belgelendirilmesi ve kontrollerin güçlendirilmesi gerekmektedir.

BULGU 27: İhale İle Yapılan Yapım İşlerinde Kamu Kaynaklarının Kötüye Kullanılmasını Önleyecek Kontrollerde Zaafiyetler Olması

Hatay Dörtüyl Belediyesi 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerinin incelenmesinde; ihale ile yapılan yapım işlerinde, kamu kaynaklarının kullanımını güvence altına alacak kontrollerde zafiyet oluşturacak şekilde belge düzenine ve usullere uyulmadığı görülmüştür.

“Taziye evi yapım işi” ihale komisyonununun 29.11.2017 tarih 1164 sayılı karar ve 2016/488000 ihale kayıt numaralı onayı ile B... İnşaat ve Metal firmasına açık ihale usulü verilmiştir. Anılan yapım işinde;

Projeler (Statik, mekanik tesisat, elektrik) sorumlular tarafından onaylanmamış ve tarih belirtilmemiştir.

İhale dosyasındaki Projelerde (Statik, mekanik tesisat, elektrik) Arsa, proje müellifi, yapıya ilişkin bilgiler bulunmadığı gibi, mekanik tesisat projesi dışında proje sorumlusu da yer almamaktadır. Projelerin hiç birinde tarih belirtilmemiştir. Projelerde yapı denetim onayı, proje denetçisi onayı, Belediye ve oda onaylarının hiçbirisi alınmamıştır. Usulüne uygun hazırlanmamış projelerin yok hükmünde olacağı açıktır.

Uygulama yeri Dörtüol olan ihalede, sözleşme tarihinden bir gün sonra iş yeri (taziye evinin) yeri değiştirilmiş, toplam süresi 60 gün olan işe 45 gün süre uzatımı verilmiştir.

Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin (c) bendinde “Yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamaz. “ hükmü yer almaktadır. Bu madde ile yer temini yapmadan ihaleye çıkılmaması hüküm altına alınmıştır. Anılan iş’te “taziye evi yapım işi” olarak ihale yapılmış, uygulama yeri Dörtüol olarak belirtilmiştir. Bu nedenle, ihale yerinin değiştirilmesi söz konusu olamayacağı açıktır. İhale yerinin değiştiğine ve değiştirilme zorunluluğuna ilişkin bir tespit yapılmamış, rapor düzenlenmemiştir. 20.12.2016 sözleşme imzalanmış, 21.12.2106 tarihinde yer değişikliği kararı onay’a sunulmuş, 23.12.2017 tarihinde yer değişikliği ve süre uzatım kararı verilmiştir.

Süre uzatımına ilişkin bir rapor hazırlanmamış, yetkili mercilerin onayı alınmamıştır.

Anılan işte, sözleşmenin imzalanmasından bir gün sonra, O.... S...-İnşaat Teknikeri tarafından ihale komisyonu başkanlığına gönderilen 21.12.2016 tarihli 39827875/296 sayılı yazıyla, “taziye evi yapım işi”nde yer değişikliği kararı alındığı bildirilmiş ve gereği yapılması istenmiştir. Anılan yazıda değişiklik kararının gerekçesi açıklanmamış, bir değerlendirme yapılmamıştır. 23.12.2016 tarih ve 3982785/1295 sayılı yazı ile süre uzatımı ve yer değişikliği kararı M. E. Ü...- peyzaj Mimarı ve Abdurrahman Erpak tarafından verilmiş

ve süre uzatımı teklifini veren Oğuzhan Seçer-İnşaat Teknikeri/ Fen İşleri Md. Vk. Tarafından onaylanmıştır.

Yapım işlerinde, süre uzatımını gerektiren olayın ortaya çıkması ve idareye başvurulmasından sonra durum, yapı denetim görevlisince (kontrol mühendisince) incelenerek “süre uzatım teklif raporu” düzenlenir ve yapı denetim amirine (kontrol amirine) sunulur. Yapı denetim örgütüncü hazırlanan süre uzatım teklif raporu, süre uzatım komisyonunda görüşülerek karara bağlanır ve bu karar ihale yetkilisinin onayından sonra kesinlik kazanır. Taziye evi yapım işinde, teklifi veren ile onaylayan aynı kişidir.

Yukarıda açıklandığı üzere, Hatay Dörtüol Belediyesi yapım işlerinde, projelerin hazırlanması, süre uzatımı verilmesi, düzenleyen ve onayların aynı kişi olması gibi en temel kurallara uyulmaması sonucu, kamu kaynaklarının kötüye kullanılma riskini doğurmaktadır. Yapım işlerine ilişkin işlemlerin yasal düzenlemelere uygunluğu sağlayacak şekilde belgelendirilmesi ve kontrollerin güçlendirilmesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Denetim bulgusunda da belirtildiği üzere, yapım işlerinde, projelerin hazırlanması, süre uzatımı verilmesi, düzenleyen ve onayların aynı kişi olması gibi en temel kurallara uyulmaması sonucu, kamu kaynaklarının kötüye kullanılma riski oluşturulmuştur. Yapım işlerine ilişkin işlemlerin yasal düzenlemelere uygunluğu sağlayacak şekilde belgelendirilmesi ve kontrollerin güçlendirilmesi gerekmektedir.

BULGU 28: Vatandaşın Talebi Alınmadan, Muhtaçlık Değerlendirmesi Yapılmadan ve İhtiyaçlar Belirlenmeden Sosyal Yardım Yapılması Ve Yapılan İşin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Hatay Dörtüol Belediyesi 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerinin incelenmesinde; vatandaşın muhtaç olduğuna ilişkin değerlendirme, yardım miktarına ilişkin tespit yapılmadan yardım yapıldığı; ödeme emri ve eki belgelerde işin mahiyetine ilişkin açıklamaların birbiriyle tutarsız olduğu görülmüştür.

Belediyenin sosyal yardımlarının önemli bir kısmında, sosyal yardım yönetmeliğinin hükümleri gereği yapılması gereken incelenmeler yapılmamakta ve Başkanlık oluru ile yardımlar yürütülmektedir.

Hatay Dörtüol Belediyesi Sosyal Yardım Yönetmeliğinin üçüncü bölümünde ihtiyaç sahiplerinin müracaat ve tespit şekli düzenlenmiştir.

Yönetmeliğin 7 inci maddesinde:

”Yardım talebinde bulunmak isteyen şahıslar, belediyemizin sosyal yardım işleri müdürlüğüne gelerek dilekçe şeklinde başvuru yapabilirler. Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü’nce talepler, Hatay İli Dörtüol Belediyesi Sosyal Yardım Yönetmeliği kapsamında değerlendirilmek üzere, komisyona iletilir. Yapılacak müracaatlarda, gerekli bilgi ve belgeler müdürlük görevlilerince mümkün olduğunca gizli olarak ve muhtaçların onurlarını zedelemeyecek biçimde temin edilir.”

Denilmektedir.

8 inci maddede muhtaç durumda olduğu halde yardım komisyonuna bizzat müracaat etmeyenlerin müracaatları; 9 uncu maddede ise, belediyenin res’en tespiti düzenlemiştir. Buna göre;

“Belediyenin res’en tespiti;

- a) Belediyenin bilgi kaynakları,*
- b) Mahalle muhtarları yardımları,*
- c) Yardım dernekleri ve diğer sivil toplum kuruluşlarının yardımları,*
- ç) Sosyal güvenlik kurumundan istenilebilecek bilgileri,*
- d) Kamu kurum ve kuruluşları bilgi kaynakları,*
- e) Belediye Başkanı ve meclis üyelerinin bilgi ve yardımıyla yapılır.”*

Denilmektedir.

Belediye sosyal yardımlarında aşağıda tabloda örnek olarak gösterilen işlerde olduğu gibi vatandaştan talep almadan, başkanlık oluru ile yardım yapmıştır. Oysa sosyal yardım yapılacak kişiler, süresi ve miktarını belirleme görevi, sosyal yardım yönetmeliğinin 10, 11 ve 12 inci maddelerinde düzenlenen yardım komisyonunundur. Yönetmeliğin 12 inci maddesine göre Komisyonun görevleri şunlardır:

- Sosyal yardıma ihtiyacı olan kişileri belirlemek.
- Sosyal yardıma ihtiyacı olan kişilere yapılacak aynı ve nakdi yardım ilgili kişinin Adı, Soyadı ve T.C. kimlik numarası ile birlikte ıslak imzası alınmak suretiyle yapılır.
- Sosyal marketten yapılacak olan aynı yardımların süresini ve miktarını belirlemek ve listelerini hazırlamak.
- Sosyal yardım talebinde bulunan kişilerden yardım çeşitlerine göre istenecek sosyal inceleme bilgi ve belgelerini belirlemek.

Hatay Dörtüol Belediyesi, aşağıdaki tablo 'da örnek olarak gösterildiği üzere, sosyal yardımların önemli bir kısmında;

- Vatandaşın talebi alınmamakta,
- Muhtaçlık durumuna ilişkin bir değerlendirme yapılmamakta,
- Yapılacak işin miktarı belirlenmemekte,
- İşin yapılıp vatandaşa teslim edildiğine ilişkin bir tutanak düzenlenmemektedir.

Vatandaşın evinde yapılan tadilat çoğunlukla, belediyenin yaptığı işlerden biriyle birlikte yaptırılmış ve muhasebe kayıtlarında “sosyal amaçlı transfer” olarak kayıt yapılması gerekirken, yapılan işin harcama kodlarıyla muhasebeleştirilmiştir. Yine Ödeme Emirleri ve eklerindeki belgelerde yapılan işe ilişkin çelişkili açıklamalar yapılmıştır.

Örneğin;

- 11.09.2017 tarih ve 5642 sayılı ödeme emrinde yapılan iş: Özerli Mah. Orta Sok Spor Tesisi Pist Yapımı.
- Olur Yazısı, doğrudan temin onayında ve muayene kabulde: “Kışlalar Mah. Adıktulu Sokak Ev tadilatı ve Özerli Mah. Orta Sok Spor Tesisi Pist Yapımı.”
- Sözleşmede İşin adı: Moloz ve inşaat hafriyatlarının yüklenip temizlenmesi ve taşınması.

Yapılan işin tamamı “630- (03-08-03-01) Sosyal Tesis Bakım ve Onarımı” hesabında muhasebeleştirilmiştir. Oysa vatandaşa yapılan yardımların Mahalli İdareler Hesap Planındaki karşılığı “630-(05-04-07-90) diğer sosyal amaçlı transfer” dir. Sosyal yardımların yasal

mevzuat çerçevesinde değerlendirilmesi ve Mahalli idareler hesap planına uygun muhasebeleştirilmesi uygun olacaktır.

Tablo 15: Sosyal Yardım olarak Vatandaşın Konutunda Yapılan İşler				
Ödeme Emri				
Tarih/No.su	Tutarı	İhale Yöntemi	Yapılan İş	Muhtaçlık Değerlendirmesi
17.03.2017/1499	47.384,00-	22-d	- 2 vatandaşın için Fayans, duvar, tavan, dış cephe, sıva, briket duvar, elektrik, su tesisatı yapımı - Türk ocağı fayans yapımı	- Vatandaşın talebi yok, - muhtaçlık değerlendirilmesi yok, - teslim aldığına ilişkin imza yok.
30.03.2017/1746	15.340,00-	22-d	2 vatandaşın kapı ve penceresi yapılmış	- Vatandaşın talebi, durumuna ilişkin bilgi yok. - İşin metrajı yok.
27.04.2017/2415	7.080,00-	22-d	75 adet X 80tl mutfak tüpü yardımı	- Vatandaşın talebi yok, - muhtaçlık değerlendirilmesi yok, - teslim aldığına ilişkin imza yok. - Sadece Tüpü veren firmanın düzenlediği liste var.
17.05.2017/2928	17.523,00-	22-d	Bir vatandaş ve Orman Müzesi lojmanı için kapı, pencere değişimi	- Vatandaşın talebi yok, - muhtaçlık değerlendirilmesi yok, - teslim aldığına ilişkin imza yok. - İşin metrajı yok.
05.06.2017/3594	33.143,11-	22-d	Kalıp, Beton, Duvar, Demir	- Başkanlık oluru ve şifahi tespit - İşin metrajı yok.
23.06.2017/4104	11.345,00-	22-d	- Bir vatandaş için Duvar, Sıva, Fayans - Bir vatandaş için Mutfak Tezgahı	Başkanlık oluru (Ödeme Emrinde Mezar ve şehitlik bakım gideri açıklaması var) - İşin metrajı yok.
05.09.2017/5533	16.520,00-	22-d	Karakese mah. Balcı Sokakta sıva yapılması işi	- Başkanlık oluru - Vatandaşın talebi, - sıva yapılan yerin neresi olduğu - muhtaçlık

				durumuna ilişkin bilgi yok. - İşin metrajı yok.
11.09.2017/5642	66.626,34-	22-d	Beton, Kalıp, Duvar, Sıva, Fayans, Çatı, Asma Tavan, Boya, Pencere, Kapı, Demir Kapı, Tesisat,	Başkanlık oluru ve şifahi tespit İşin metrajı yok.
05.09.2017/5533	16.520,00-	22-d	Karakese mah. Balcı Sokakta sıva yapılması işi	- Başkanlık oluru - Vatandaşın talebi, - sıva yapılan yerin neresi olduğu - muhtaçlık durumuna ilişkin bilgi yok. - İşin metrajı yok.
11.09.2017/5642	66.626,34-	22-d	Beton, Kalıp, Duvar, Sıva, Fayans, Çatı, Asma Tavan, Boya, Pencere, Kapı, Demir Kapı, Tesisat,	Başkanlık oluru ve şifahi tespit İşin metrajı yok.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Bulguda belirtildiği üzere, sosyal yardımların yasal mevzuat çerçevesinde değerlendirilmesi ve yapılması gerekmektedir. Ayrıca, Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planına uygun olarak, “630-(05-04-07-90) diğer sosyal amaçlı transfer” de muhasebeleştirilmelidir.

BULGU 29: Temsil, Ağırlama, Tören, Fuar ve Tanıtma Giderlerinden Yapılan Ödemelerde, Harcama Belgelerinin Yasal Düzenlemelere Uygunluğunun Sağlanmaması

Hatay Dörtüol Belediyesi 2017 yılı mali tablolar ve eki belgelerinin incelenmesinde; temsil, ağırlama, tören, fuar ve tanıtma giderlerinden yapılan ödenmelerde, harcama belgelerinin yasal düzenlemelere uygun hazırlanmadığı görülmüştür.

Hatay Dörtüol Belediyesinin temsil, ağırlama, tören giderlerinden ödenen, il dışından gelen misafirlerin 8.560,00- TL tutarındaki konaklama bedeline ilişkin harcama belgelerinde; Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'ne göre bulunması gereken belgelerden birçoğunun eksik olduğu ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun “Faturanın Şekli” başlıklı 230 uncu maddesine uygun fatura düzenlenmediği tespit edilmiştir. Örneğin;

- Harcama talimatında, davetli ve misafirlerin sayısı belirtilmemiştir.
- Otel faturasında kaç kişinin konakladığı ve restoran- cafe yiyecek bedellerinin neleri kapsadığı ve kaç kişilik olduğuna ilişkin bilgi bulunmamaktadır.
- Fatura, konaklama bedeli ve yiyecek (6.390,00+ 2.170,00+ 634,07 kdv = 8.560,00-TL) bedelini içermesine rağmen, birim fiyat teklifleri ve yaklaşık maliyet belirlenirken, sadece oda fiyatı alınmıştır.

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin temsil, ağırlama, tören, fuar ve tanıtma giderleri başlıklı 37 nci maddesinde; *“Temsil, ağırlama, tören, fuar, tanıtma ve benzeri faaliyetlerle ilgili olarak yapılacak her türlü mal ve hizmet alımı ile yapım işlerine ilişkin giderlerin ödenmesinde, bu Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen belgeler aranır.*

Yabancı konuk ve heyetlerin ağırlanması amacıyla görevlendirilecek personel ve ilgili yönetmeliklere göre görevlendirilecek mihmandarlar tarafından yapılan temsil ve ağırlama giderlerinin ödenmesinde;

a) Harcama talimatı,

b) Fatura, perakende satış fişi veya ödeme kaydedici cihazlara ait satış fişi ve adisyon,

c) Mihmandar Hesap Cetveli (Örnek: 26) ödeme belgesine eklenir.

(3) Ziyafete ilişkin temsil ve ağırlama giderlerinin ödenmesinde alınacak harcama talimatında, davetli ve misafirlerin sayısı ile mihmandarın yapacağı harcamaların neleri kapsayacağı belirtilir.”

Denilmektedir.

Anılan Yönetmeliğin “4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre yapılacak alımlar” başlıklı 49 uncu maddesinde ise; *“4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre doğrudan temin usulüyle yaptırılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işi bedellerinin ödemelerinde;*

a) Onay Belgesi,

b) Piyasa Fiyat Araştırması Tutanağı (Örnek: 3) veya ihale komisyonu kararı,

c) *Düzenlenmesi gerekli görülmüş ise sözleşme,*

ç) *Fatura,*

d) *Muayene ve kabul komisyonu tutanağı, kabul işleminin idarece yapılması halinde ise idarece düzenlenmiş belge,*

e) *Mal ve malzeme alımlarında, taşınır işlem fişi ödeme belgesine eklenir.”* düzenlemesi bulunmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun “Faturanın Şekli” başlıklı 230 uncu maddesinde de; “*Faturada en az aşağıdaki bilgiler bulunur:*

1. *Faturanın düzenlenme tarihi seri ve sıra numarası;*

2. *Faturayı düzenleyenin adı, varsa ticaret unvanı, iş adresi, bağlı olduğu vergi dairesi ve hesap numarası;*

3. *Müşterinin adı, ticaret unvanı, adresi, varsa vergi dairesi ve hesap numarası;*

4. *Malın veya işin nev'i, miktarı, fiyatı ve tutarı;”*

denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre, alımlara ilişkin Harcama talimatı ve Onay belgesinde, alım konusu işin niteliği miktarı, gereken hallerde yaklaşık maliyeti kullanılabilir ödeneği ve tertibi, alımda uygulanacak usul belirtilmelidir.

Temsil, ağırlama, tören, fuar ve tanıtma giderlerine ilişkin alımlarda, Vergi Usul Kanunu ile Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinde belirlenen usul ve esaslara göre harcama belgelerinin hazırlanması ve işlemlerin yürütülmesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Temsil, ağırlama, tören, fuar ve tanıtma giderlerine ilişkin alımlarda, Vergi Usul Kanunu ile Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinde belirlenen usul ve esaslara göre harcama belgelerinin hazırlanmalı ve işlemlerin yürütülmelidir.

BULGU 30: Yazılım Alımlarında, Bilgi Güvenliğini Güvence Altına Alacak ve İzleyen Yıllarda Güncellenmenin Daha Ekonomik Teminini Sağlayacak Düzenlemelere Yer Verilmemesi

Hatay Dörtüyl Belediyesiının 2017 yılı mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde; aşağıda tabloda belirtilen yazılımların sırasıyla 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22/d maddesi uyarınca doğrudan temin usulü ile alındığı görülmüştür. Bu yazılım alımları ile Belediye birçok kamu kurumu gibi işlemlerinin önemli kısmını elektronik ortama taşımıştır.

Belediye mali işlem ve muhasebe kayıtlarını B... Programında izlemektedir. Programın kullanım ve güncellenmesi için “K... Yazılım Bilişim ve İletişim Teknolojileri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti’ den 4734 22-d’ye göre alım yapılmıştır. Firma ile yapılan sözleşme tamamen yüklenicinin haklarını korumakta, veri kaybı olması durumunda sorumluluk belediyeye yüklenmektedir. Örneğin Sözleşme şartlarını düzenleyen 5’nci madde de olası veri kayıplarının sorumluluğu belediyeye yüklenirken, yüklenici firmanın sorumluluklarına hiç yer verilmemiştir. Sözleşmenin 5.4 ve 5.5 maddeleri şöyledir:

“5.4) Belediye kullanmakta olduğu B... yazılım ile bu yazılımın kullanmış olduğu verilerin yedeklerini almakla yükümlüdür. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesinden doğacak bilgi, veri, para ve zaman kaybından K... Yazılım sorumlu değildir.

5.5) K... yazılım; kullanıcıların yapmış olduğu program kullanım hatalarından, yanlış veri girişinden ve bu hatalarından meydana gelecek olası yanlış sonuçlardan, üçüncü şahısların programlara ve verilere müdahale etmesi sonucu doğacak veri kayıpları ve zararlardan sorumlu değildir.”

5.4) Belediye kullanmakta olduğu B... yazılım ile bu yazılımın kullanmış olduğu verilerin yedeklerini almakla yükümlüdür. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesinden doğacak bilgi, veri, para ve zaman kaybından K... Yazılım sorumlu değildir.

5.5) K... yazılım; kullanıcıların yapmış olduğu program kullanım hatalarından, yanlış veri girişinden ve bu hatalarından meydana gelecek olası yanlış sonuçlardan, üçüncü şahısların programlara ve verilere müdahale etmesi sonucu doğacak veri kayıpları ve zararlardan sorumlu değildir.

Güvenlik duvarı alımında ise, sözleşme bile yapılmamıştır.

Günümüzde bilginin büyük bir çoğunluğu bilgi teknolojileri tarafından işlenir duruma gelmiştir. Bu durum, birçok dezavantajı beraberinde getirmektedir. Bilgi teknolojileri üzerinde bilinçli veya bilinçsiz yapılan hataların çok ciddi sonuçlar doğurması olasıdır. Bilgi teknolojilerindeki açıklıklar ve dikkatsiz yapılandırmalar bilgiye yetkisiz erişime yol açabilir. Bu durumda bilginin yetkisiz imhası, değiştirilmesi ve görülmesi söz konusu olabilir. Ayrıca, kamu kurumlarındaki bilgilerin yazılım sağlayıcı firmalar tarafından yetkisiz kullanımı da mümkündür. Bu nedenle, bilgi teknolojilerine yönelik yazılım, hizmet vb. her türlü alım sözleşmelerinde bilgi güvenliğini sağlayıcı hükümlere yer verilmesi büyük önem arz etmektedir.

Ayrıca yazılımlar sürekli güncelleme yapılmasını gerektirmektedir. Açık kaynak kodlu olmadığı sürece, ilgili firmaya bağımlılık söz konusudur. Bu durumda, yazılım güncellemelerinin ekonomik temini, ancak başlangıç sözleşmesine bu konuda konulacak şartlarla mümkün olabilecektir. Dört Yol Belediyesinin 2017 yılında yaptığı yazılım ve güncelleme hizmetleri alım sözleşmelerinde bilgi güvenliğini teminat altına alacak bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Yukarıda açıklanan sakıncaları ortadan kaldırmak için yazılım alım sözleşmelerinde bilgi güvenliğini güvence altına alacak ve izleyen yıllarda güncellemenin daha ekonomik teminini sağlayacak düzenlemelere yer verilmesi uygun olacaktır.

Ödeme Emri			
Tarih/ No.su	Tutarı (TL)	İşin Adı	Yüklenici Firma
12.10.2017/6314	40.000,00	B... Belediye Otomasyon sistemi versiyon ve Lisans güncellemesi	K... Yazılım
02.03.2017/1169	5.150,00	Güvenlik Duvarı (L...)	L...Teknoloji Bilişim Çözümleri Anonim Şti

Kamu idaresi cevabında; yasal süresi içinde gönderilmemiştir.

Sonuç olarak Denetim bulgusunda da belirtildiği üzere, yazılım alım sözleşmelerinde bilgi güvenliğini güvence altına alacak ve izleyen yıllarda güncellemenin daha ekonomik teminini sağlayacak düzenlemelere yer verilmesi gerekmektedir. Günümüzde bilgi teknolojileri üzerinde bilinçli veya bilinçsiz yapılan hatalar bilgiye yetkisiz erişime yol

açabilmektedir. Bu durumda bilginin yetkisiz imhası, değiştirilmesi ve üçüncü kişilerce görölmesi söz konusu olabilecektir. Ayrıca, kamu kurumlarındaki bilgilerin yazılım sağlayıcı firmalar tarafından yetkisiz kullanımı da mümkündür. Bu nedenle, bilgi teknolojilerine yönelik yazılım, hizmet vb. her türlü alım sözleşmelerinde bilgi güvenliğini sağlayıcı hükümlere yer verilmesi büyük önem arz etmektedir.

8. EKLER**EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI****BİLANÇO****31/12/2017**

Hesap Kodu	Hesap Adı	Cari Yıl TL	Hesap Kodu	Hesap Adı	Cari Yıl TL
1	Dönen Varlıklar	47.802.239,40	3	Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	71.440.907,69
10	Hazır Değerler	465.155,18	30	Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	5.742.983,75
102	Banka Hesabı	394.176,29	300	Banka Kredileri Hesabı	5.742.983,75
109	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı	63.055,81	32	Faaliyet Borçları	19.295.515,36
12	Faaliyet Alacakları	19.624.219,77	320	Bütçe Emanetleri Hesabı	19.295.515,36
120	Gelirlerden Alacaklar Hesabı		33	Emanet Yabancı Kaynaklar	5.974.950,71
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	17.254.168,39	330	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı	3.300.080,68
122	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabı	2.360.276,22	333	Emanetler Hesabı	2.674.870,03
126	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabı	9.775,16	36	Ödenecek Diğer Yükümlülükler	40.053.634,94
14	Diğer Alacaklar	7.581,16	360	Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabı	3.869.393,16
140	Kişilerden Alacaklar Hesabı	7.581,16	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	4.165.841,95
15	Stoklar	0	362	Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı	4.425.600,19
150	İlk Madde Ve Malzeme Hesabı	0	363	Kamu İdareleri Payları Hesabı	1.485.477,23
16	Ön Ödemeler	481.626,96	368	Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi Ve Diğer Yükümlülükler Hesabı	26.107.322,41
162	Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabı	481.626,96	39	Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı	0
165	Mahsup Dönemine Aktarılan Avans Ve Krediler Hesabı	0	391	Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı	0
19	Diğer Dönen Varlıklar	27.223.656,33	4	Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	0
190	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	27.223.656,33	40	Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	7.623.418,69
191	İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı	0	400	Banka Kredileri Hesabı	7.623.418,69
2	Duran Varlıklar	238.640.485,52	5	Öz Kaynaklar	0
22	Faaliyet Alacakları	0	50	Net Değer	174.205.177,21
222	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabı	0	500	Net Değer Hesabı	174.205.177,21
24	Mali Duran Varlıklar	2.716.668,27	57	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet	24.299.714,82

				Sonuçları	
240	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	2.716.618,27	570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	24.299.714,82
241	Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	0	59	Dönem Faaliyet Sonuçları	7.602.057,84
25	Maddi Duran Varlıklar	235.759.668,14	590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	7.602.057,84
250	Arazi Ve Arsalar Hesabı	33.466.760,60			
251	Yeraltı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	110.983.583,14			
252	Binalar Hesabı	69.440.739,65			
253	Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabı	725.246,48			
254	Taşıtlar Hesabı	1.870.453,39			
255	Demirbaşlar Hesabı	1.840.017,52			
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-1946.578,72			
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	19.379.446,08			
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	45.150,00			
260	Haklar Hesabı	118.871,00			
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-73.721,00			
29	Diğer Duran Varlıklar	119.049,11			
294	Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı	160.160,00			
299	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-41.110,89			
Aktif Toplam		286.442.724,92		Pasif Toplam	286.442.724,92
9	Nazım Hesaplar	89.139.869,02		89.139.869,02	
91	Nakit Dışı Teminat Ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hesapları	45.789.926,01		45.789.926,01	
910	Teminat Mektupları Hesabı	2.343.483,00		96500,00	
92	Taahhüt Hesapları	43.349.943,01		43.349.943,01	
920	Gider Taahhütleri Hesabı	23.697.901,72		19.652.041,29	

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

31/12/2017

Hesap Kodu	Giderin Türü	Cari Yıl	Hesap Kodu	Giderin Türü	Cari Yıl
630 01	Personel Giderleri	16.173.796,20	600 01	Vergi Gelirleri	29.587.097,50
630 02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.729.887,86	600 02		
630 03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	25.392.758,20	600 03	Teşebbüs Ve Mülkiyet Gelirleri	2.874.793,83
630 04	Faiz Giderleri	2.154.337,27	600 04	Alınan Bağış Ve Yardımlar İle Özel Gelirler	2.326.053,09
630 05	Cari Transferler	4.171.261,63	600 05	Diğer Gelirler	33.206.686,94
	06		600 06	Sermaye Gelirleri	
630 07	Sermaye Transferleri				
	08				
	09				
	10				
630 11	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri				
630 12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler				
630 13	Amortisman Giderleri	231.500,00			
630 14	İlk Madde Ve Malzeme Giderleri	7.219.344,51			
	15				
	16				
	17				
	18				
	19				
630 20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	2.319.688,05			
GİDERLER TOPLAMI (B)		60.392.573,52	GELİRLER TOPLAMI (A)		67.994.631,36
FAALİYET SONUCU (A-B)			7.602.057,84		